

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

Katedra: sociálních studií a speciální pedagogiky

Bakalářský studijní program: Sociální péče

Studijní obor: Sociální pedagog

Název BP:

DOMÁCÍ NÁSILÍ

Autor:

Podpis autora: _____

Svatava Fiedlerová

Krchleby 266

288 02 Nymburk

Vedoucí práce: doc. Ing. Jiří Vacek, CSc.

Počet:

stran	obrázků	tabulek	grafů	zdrojů	příloh
51	0	20	3	8	3 + 1 CD

CD obsahuje celé znění bakalářské práce.

V Krchlebích dne: 04. 04. 2006

TU v Liberci, Fakulta pedagogická

Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Svatava Fiedlerová
Adresa: Krchleby 266, 288 02 Nymburk

Bakalářský studijní program: Sociální péče
Studijní obor: Sociální pedagog

Název bakalářské práce: Domácí násilí

Název BP v angličtině: Domestic Violence

Vedoucí práce: doc. Ing. Jiří Vacek, CSc.

Termín odevzdání: 30. 04. 2006

V Liberci dne 28. 01. 2005

.....
vedoucí bakalářské práce

.....
děkan FP TUL

.....
vedoucí KSS

Převzal (student): Svatava Fiedlerová

Datum: 28. 01. 2005

Podpis studenta:.....

Prohlášení o původnosti práce:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a že jsem uvedla veškerou použitou literaturu.

V Krchlebovích dne: 04. 04. 2006

Svatava Fiedlerová

vlastnoruční podpis

Prohlášení o využití výsledků BP:

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 o právu autorském, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé diplomové práce, a prohlašuji, že **souhlasím** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení, kopírování apod.).

Jsem si vědoma toho, že: užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem TUL, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených univerzitou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše). Bakalářská práce je majetkem školy, s bakalářskou prací nelze bez svolení školy disponovat.

Autor:

Svatava Fiedlerová

Podpis:

vlastnoruční podpis

Adresa:

Krchleby 266
288 02 Nymburk

Datum: 04. 04. 2006

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce doc. Ing. Jiřímu Vackovi, CSc., který cennými radami a konstruktivními připomínkami přispěl ke zdárnému dokončení této bakalářské práce. Poděkování patří také kolegům a spolupracovníkům, kteří byli ochotni se mnou konzultovat praktickou část bakalářské práce.

Název BP: Domácí násilí

Název BP: Domestic Violence

Jméno a příjmení autora: Svatava Fiedlerová

Akademický rok odevzdání BP: 2006

Vedoucí BP: doc. Ing. Jiří Vacek, CSc.

Resumé

Bakalářská práce se zabývala problematikou domácího násilí, konkrétně násilím mezi partnery. Jejím cílem bylo analyzovat zkušenosti policistů z nymburského regionu, kteří se danou problematikou zabývají v rámci plnění svých pracovních povinností. Práci tvořily dvě stěžejní oblasti, teoretická a praktická. Teoretická část pomocí použitých odborných zdrojů vymezila problematiku domácího násilí a výsledky praktické části byly zaměřeny na prevenci tohoto sociálně patologického jevu v regionu.

Klíčová slova

Domácí násilí, oběť domácího násilí, pachatel domácího násilí, fyzické násilí, psychické násilí, sexuální násilí, ekonomické násilí.

Summary

My Bachelor thesis dealt with questions of domestic violence, particularly with violence between partners. The purpose was to analyze the experience of policemen from Nymburk's district who deal with that problem within their work duties. The thesis consists of two main parts - theoretical and practical. I characterized the problems of domestic violence in terms of scholarly information sources in the theoretical section and in the second part I described the prevention of this social problem in my region.

Keywords

Domestic violence, victim of domestic violence, domestic abuser, physical cruelty, mental cruelty, sexual assault, economic abuse.

Obsah

1 Úvod.....	7
2 Teoretické zpracování problému	8
2.1 Pojem násilí	8
2.2 Domácí násilí a společnost.....	8
2.3 Vliv rodiny na vývoj jedince	9
2.4 Domácí násilí.....	10
2.4.1 Druhy domácího násilí	11
2.5 Výzkumy a teorie domácího násilí.....	12
2.6 Oběť domácího násilí	13
2.6.1 Týraná a zneužívaná žena	14
2.6.2 Týraný a zneužívaný muž	15
2.7 Pachatel domácího násilí	15
2.8 Postoj veřejnosti k domácímu násilí.....	16
2.9 Domácí násilí z pohledu českého práva	17
2.9.1 Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších změn a doplňků (dále jen zákon o policii)	17
2.9.1.1 Postup policie při řešení případu domácího násilí	19
2.9.1.2 Zásady komunikace s obětí domácího násilí.....	20
2.9.2 Zákon ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších změn a doplňků.....	22
2.9.3 Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších změn a doplňků..	23
3 Praktická část	28
3.1 Cíl praktické části	28
3.2 Popis výběrového vzorku	28
3.3 Použité metody	28
3.3.1 Nestandardizovaný dotazník	28
3.3.2 Matematicko-statistické metody	29
3.4 Stanovení předpokladů	29
3.5 Získaná data a jejich interpretace	30
3.6 Shrnutí výsledků praktické části	43
4 Závěr.....	47
5 Navrhovaná doporučení	49
6 Seznam použitých odborných zdrojů:.....	50
7 Seznam příloh	51

1 Úvod

Tématem bakalářské práce je problematika domácího násilí, konkrétně násilí mezi partnery. V právním vědomí české společnosti chybí přesvědčení, že násilí v rodině nebo domácnosti není věcí soukromou, ale že se jedná o společensky zavrženíhodné jednání. Základní ustanovení o manželství a rodině jsou zakotvena v Listině základních práv a svobod. Vztahy mezi partnery upravuje § 18 zákona o rodině, podle jehož ustanovení mají muž a žena v manželství stejná práva a povinnosti. Jsou povinni žít spolu, být si věrni, vzájemně respektovat svou důstojnost, pomáhat si, společně pečovat o děti a vytvářet zdravé rodinné prostředí. Jde o mravní normu, kterou kromě veřejného povědomí nelze prosadit donucovacími prostředky.

Domácí násilí je zvláště v poslední době zdůrazňovaný pojem. Jeho mimořádnost není v samotném násilí, ale spíše vůči komu a za jakých okolností je užito. Domácí násilí není problém pouze naší republiky, je to problém celosvětový, jehož důsledky jsou dalekosáhlé nejen pro oběti, bez rozdílu věku a pohlaví, ale také pro fungování celé společnosti. Domácí násilí je sociálně patologický jev, který je nutné řešit na všech úrovních. Občané i vlády si tento fakt uvědomují, a proto probíhají na toto téma veřejné diskuze. V České republice se o problému začalo mluvit v roce 2001. Informovanost veřejnosti o tomto fenoménu se v poslední době výrazně zvýšila. Téma partnerského násilí se objevuje v médiích, různá občanská sdružení v této věci zajišťují osvětu pro veřejnost. Významným krokem byl také vznik nonstop linky DONA pro pomoc obětem domácího násilí provozované Bílým kruhem bezpečí. Oběti z celé republiky mají možnost si o domácím násilí otevřeně a kdykoliv promluvit a pomocí odborníků nalézt cestu z bezvýchodné situace.

Tato bakalářská práce si neklade za cíl řešit problematiku domácího násilí. Cílem bakalářské práce je analyzovat zkušenosti policistů s řešením případů domácího násilí, konkrétně násilí mezi partnery - manžely, v rámci regionu města Nymburka, které by následně mohly přispět k prevenci tohoto sociálně patologického jevu.

2 Teoretické zpracování problému

2.1 Pojem násilí

Jedním z největších problémů mezi lidmi, kterým se zabývá sociální psychologie, je vzájemné ubližování si, způsobování problémů a zla. V odborné literatuře se tento problém označuje různými pojmy a jedním z nich je násilí. Jako sociální násilí se označuje použití síly či moci proti někomu či něčemu. V prvním významu se násilí chápe jako porušení tělesné integrity nebo fyzické ublížení člověku, v druhém případě jde o použití síly při překonávání překážek, bránících dosažení určitého cíle. Ve vztahu k lidem se v uvedeném případě násilí užívá jako prostředku, sloužícího k překonání očekávaného odporu jiné osoby při vynucování si věcí, služeb, úkonů apod., proti její vůli a přes její odpor a obranu.

Násilí se často dává do souvislosti se zneužíváním a špatným zacházením, to je například fyzické násilí, psychologické násilí a sexuální násilí. Hovoří se rovněž o násilí vůči určitým sociálním skupinám nebo o konkrétních podobách násilí, kdy se začaly užívat termíny domácí násilí, násilí ve školách, násilí na pracovišti, institucionalizované násilí apod.

2.2 Domácí násilí a společnost

První zmínky o domácím násilí začínají v sedmdesátých letech v USA, přes různá feministická a občanská hnutí se postupně povědomí o domácím násilí dostává i za hranice USA a dnes se uvedenou problematikou začínají zabývat i evropské země a instituce Evropské unie.

V současné době, jak uvádí Čírtková (2002, s. 19), dnes vedle sebe existují dva hlavní pohledy na domácí násilí – **kriminologický** a **feministický**. Oba shodně

předpokládají, že domácí násilí se zásadně liší od jiných podob kriminality mezi cizími lidmi a známými lidmi.

Feministický přístup v nazírání problému stojí jednoznačně na straně žen. Tyto teorie hovoří o tom, že životní stresy vyvolávají běžně strach a vztek, u mužů tyto negativní emoce jsou usměrňovány a svedeny do agrese proti ženám. Zneužívání je agresorem používáno svobodně a strategicky k tomu, aby se oběť chovala tak, aby uspokojila potřeby agresora.

Kriminologický přístup studuje partnerské násilí bez ohledu na pohlaví pachatele. Tvrdí, že počty pachatelů mužského a ženského pohlaví jsou vyrovnané. Viktimologové dokládají, že syndrom týraného partnera postihuje stejným způsobem muže i ženy vystavené partnerskému násilí. Vznikly specializované kriminologické teorie domácího násilí v nichž je zdůrazňováno, že domácí násilí představuje z hlediska motivace kvalitativně odlišný fenomén od obecné kriminality. V poslední době se větší zájem věnuje teorii výběru oběti. Obecně větší zranitelnost žen a jejich závislost na intimním partnerovi kriminologické přístupy nezpochybňují, současně však chtějí upoutat pozornost veřejnosti na týrané muže.

2.3 Vliv rodiny na vývoj jedince

„Rodina plní v lidské společnosti řadu biologických, ekonomických, sociálních a psychologických funkcí. Lze ji považovat za nejdůležitější sociální skupinu, v níž jedinec žije. Poskytuje mu potřebné zázemí, uspokojuje jeho potřeby a zprostředkovává zkušenost, kterou nelze získat jinde. Každý člen rodiny získává role, které se stávají součástí jeho identity. Mezi jednotlivými členy rodiny se vytvářejí rozmanité vztahy, pro něž je charakteristický určitý styl komunikace. Každá rodina má svůj hodnotový systém, jenž ovlivňuje chování jednotlivých členů a vede k přednostní volbě určitých strategií při zvládání problémů. Pokud je rodina v některém ohledu dysfunkční, některé důležité potřeby člověka zůstanou pravděpodobně neuspokojeny, a rodina se pro své členy stane spíše zdrojem zátěže“. (Vágnerová, 2002, s. 317)

- **Orientační rodina** – je rodina, do níž se dítě narodí a která mu zabezpečuje základní psychické potřeby. Zde dítě získává první zkušenosti, učí se posuzovat, co je dobré a co zlé.
- **Prokreační rodina** – je rodina, kterou si člověk vytváří jako dospělý a kam následně přenáší zkušenosti, které získal v rodině orientační.

Rodina je skupinou, v níž mají jednotliví členové určité sociální role a jsou ve vzájemných vztazích, které se v průběhu času mění. Způsob určitého chování a jednání je dán i geneticky, z čehož následně vyplývá i sklon členů rodiny k určitým typům reakcí.

2.4 Domácí násilí

Rodina se považuje za nejtypičtější příklad primární skupiny, která pro většinu lidí je místem bezpečí, lásky, pomoci a jistoty. Tento sociální stereotyp je již delší dobu konfrontován s nekompromisními údaji o tom, kolik násilí se v rodinách vyskytuje. Zpravidla se jedná o násilí, kterého se dopouští jeden člen rodiny vůči jinému. V rodině, kde byla zjištěna jedna forma násilí se zpravidla vyskytují i další. V případě násilí v rodině vystupuje jedna závažná okolnost, aby agresor mohl zneužívat svoji sílu a převahu nad jinými, musí mít vhodné podmínky. Nesmí ho nikdo rušit, nesmí mu nikdo bránit třeba tím, že se zastane oběti nebo zavolá pomoc. Nikdo by násilníka neměl při domácím násilí vidět, násilník nepotřebuje svědky. Ti jsou pro něj nebezpeční. Jakkoliv to zní paradoxně, právě rodina je z těchto hledisek prakticky ideálním prostředím pro násilí. Jde o přímý důsledek práva rodiny na soukromí, které se respektuje natolik, že je takřka nemožné do uzavřeného rodinného systému z vnějšku nějak zasáhnout. Možnost nerušeného zneužívání síly v rodině je třeba vidět v širších souvislostech. Právo na soukromí umožňuje takové uspořádání rodinných vztahů, jaké není možné u jiných skupin, např. mezi spolužáky ve škole, v zaměstnání nebo v zájmových skupinách. Rodina jako sociální skupina má mnohem větší možnost vytvořit si svoje vlastní pravidla chování vůči sobě navzájem. Když některý člen rodiny využije své převahy a vynutí si právo uplatňování násilí jako součást domácích pravidel, za dveřmi jeho bytu mu v tom nemůže prakticky nikdo zabránit. Přitom

rodina sdružuje osoby, které se od sebe odlišují fyzickou silou, rozumovou vyspělostí a sociálními zkušenostmi, což je rizikovým faktorem z hlediska výskytu takových fenoménů jako je tyranizování, zneužívání či násilí. V rodině je proto více než v jiných skupinách vše postavené na tom, zda fyzicky nejsilnější člen nebo skupina nezneužije svoji pozici. Kritický rozdíl je například v postavení rodičů a dětí, když jsou děti malé. Dítě je zcela odkázané na to, jaká pravidla v rodině stanoví rodiče. Tehdy může dojít k situaci, že má-li některý z rodičů tendenci chovat se agresivně, může se to nejdříve a v největším rozsahu projevit právě v rodině.

2.4.1 Druhy domácího násilí

Domácí násilí podle Lovaše, jak uvádí Výrost, Slaměník (2001, s. 174) může mít různou podobu:

z hlediska zúčastněných osob

- násilí mezi partnery (manžely)
- násilí rodičů (dospělých) vůči dětem
- násilí dětí vůči dětem (sourozenecké)
- násilí dětí vůči rodičům
- násilí vůči starým osobám.

z hlediska formy

- aktivní povahy – jde o souhrnné označení pro zneužívání a týrání fyzické (ublížení na zdraví, omezování osobní svobody), psychické (vydírání, zastrašování, materiální zneužívání) nebo sexuální (znásilnění), kdy konkrétní aktivity jsou směřovány vůči oběti s cílem jí ublížit
- pasivní povahy – má podobu zanedbávání, ať se jedná o fyzické (ohrožení zdraví, materiální zabezpečení) či psychické (nedostatek lásky).

2.5 Výzkumy a teorie domácího násilí

První pokusy o vysvětlení příčin domácího násilí byly původně založeny na jednofaktorových teoriích (Čírtková, 2002, s. 16), které se většinou opíraly o analýzu výjimečných a ojedinělých případů. V dnešní době jsou již tyto teorie překonané a jejich hodnota spočívá spíše v tom, že mohou posloužit jako inspirace pro řešení vyhraněných podob partnerského soužití:

1. **Psychologické teorie** domácího násilí se koncentrují na psychiku agresora a opírají se o klinicky zaměřené zkoumání typických rysů osobnosti agresora. Předpokládají, že příčiny týrání partnera jsou psychického rázu, tj. tkví v povahových zvláštěnostech pachatele. Ale svádět příčiny domácího násilí na opakující se deprese, alkoholické excesy nebo akcentovanou osobnost agresora se teoreticky přežilo. V další fázi se psychologický přístup zaměřil i na oběti domácího násilí. Uplatnil se předpoklad, že oběti domácího násilí představují určitou psychologicky ohraničenou skupinu. Pozornost se upnula na identifikaci povahových zvláštností typické oběti domácího násilí. Za viktimogenní znak bylo nakonec shledáno snížené sebevědomí. S tím se však vynořila jen těžko rozluštitelná otázka, zda právě tento znak není spíše výsledkem (důsledkem) než příčinou domácího násilí.
2. **Biologicko-genetické teorie** záhy zanikly, byly totiž schopny vysvětlit pouze obecné predispozice k agresivnímu chování, nikoli však specifické situace domácího násilí.
3. **Sociologické teorie** se prosadily poměrně pozdě. Jejich zásluha spočívá v tom, že se přestalo na pachatele a oběti domácího násilí nahlížet jako na psychicky narušené osoby. Sociologické teorie vnímají násilí jako produkt „typicky mužské společnosti“, kdy zdroje násilí spatřují v sociostrukturálních jevech souvisejících se vznikem a uplatňováním moci ve společnosti a mezi jednotlivými členy. Domácí násilí založené na nadvládě a dominanci mužů - muži týrající své partnerky uplatňují násilí jako prostředek udržující či obnovující jejich moc (převahu) nad ženou, a proto věří, že budou tolerováni společností.

V současné době dominují **multifaktorové přístupy**, které nepřinášejí žádné nové teorie ani pohledy, ale spojují jednofaktorové přístupy do interaktivního modelu. Multifaktorové přístupy vyjadřují současný názor, že domácí násilí je složitý jev, ve kterém se uplatňují různé skupiny příčin, jejichž váha může být různá a může se měnit v závislosti na stavu společnosti.

2.6 Oběť domácího násilí

K domácímu násilí dochází opakovaně v soukromí, skrytě mimo kontrolu veřejnosti a pachatel je vždy dobře znám. K domácímu násilí dochází ve všech společenských vrstvách bez ohledu na to, kolik peněz partneři vydělávají či jaké mají vzdělání. Oběť útoku je vždy izolována od jakékoliv možnosti pomoci zvenčí. Vlastní domácí násilí začíná drobnějšími výpady a útoky na partnera. Pachatel při prvním incidentu zpravidla sonduje, kam až může ve vztahu zajít, co si oběť nechá „líbit“. Oběť je zaskočená a má tendenci omlouvat agresora, ale intenzita násilných incidentů se během doby zpravidla stupňuje a u oběti následně vede ke ztrátě schopnosti včas zastavit násilí a efektivně vyřešit narušený vztah. Pachatel z této situace značně profituje – uplatňuje moc a kontrolu nad obětí. Oběť sama nedokáže násilí zastavit, hlavně v jeho pokročilých fázích. Zpravidla rezignuje a cítí se bezmocně. Pomoc nevyhledává i z důvodu obav, že jí okolí neuvěří. Bojí se, že nemůže ukončit vztah bez negativních následků. Tolerance osob dotčených domácím násilím se s jeho opakováním zvyšuje, pokud nedojde k jeho řešení. Týká se to jak agresora, tak i oběti i přihlížejících osob.

K domácímu násilí mezi partnery dochází tehdy, je-li toto jednání opakované (z tohoto hlediska je pro trestní řízení podstatné, že jednotlivé incidenty, jsou-li posuzovány izolovaně, nemusí dosahovat prahu trestné činnosti). Násilí může mít různé podoby:

- Urážení
- Ponižování před ostatními
- Nucení k sexuálním praktikám, se kterými partner nesouhlasí, nebo je vykonává přes jeho odpor
- Zákaz styku s přáteli nebo s rodinou
- Kontrola všech finančních příjmů a výdajů oběti

- Vyhrožování a zastrašování
- Fyzické ubližování
- Ničení věcí patřících oběti
- Vyžadování naprosté kontroly nad veškerou činností, kterou oběť vykonává.

Obětí domácího násilí se může stát kdokoli, bez ohledu na to, jakou má povahu, povolání, věk nebo zkušenosti. Oběti jsou nejdříve odlišné, ale později jsou si všechny podobné. Domácí násilí je zlomí, mají podobné reakce a hlavně strach. Typickým důsledkem domácího násilí u oběti je široká škála příznaků:

- Zvýšená psychická zranitelnost
- Ztráta sebevědomí
- Ztráta životních iluzí
- Pocit bezmoci
- Intenzivní pocit viny, sebeobviňování
- Nápadná oddanost vůči trýzniteli (zjevné zejména u dětí)
- Emocionální labilita
- Vymizení radosti ze života, ztráta osobních perspektiv
- Získaná nedůvěra ve vlastní síly
- Sebedestruktivní či depresivní ladění.

2.6.1 Týraná a zneužívaná žena

„Tradiční představa muže jako ochránce a živitele rodiny komplementárně vymezuje roli ženy, jež se o muže a děti stará. K plnění této role bývají dívky vychovávány, toto pojetí je podporováno socializačními vlivy. Žena je v submisivní pozici, která je potvrzována i biologicky. Nemá tolik síly, je fyzicky slabší, je zranitelnější nejen biologicky (vzhledem k tělesné konstituci a mateřství), ale i ekonomicky a sociálně. Zejména žena-matka je závislá na muži pokud pečuje o malé děti, není ekonomicky soběstačná. Zájem dětí ovlivňuje její rozhodování i později. Násilí páchané na ženách není výsadou nižších sociálních vrstev. Ale lze se s ním setkat kdekoli. V různých socioekonomických skupinách se však liší mechanismus vzniku i udržování násilných

vzorů chování, který vyplývá z problémů konkrétního partnerství. Je závislý na odlišných možnostech a kompetencích žen se bránit“. (Vágnerová, 2002, s. 350)

Ženy, které byly v dětství nepřiměřeně fyzicky trestány nebo sexuálně zneužívány se mohou snadno stát utiskovanými manželkami. Žena se agresivního partnera bojí, cítí se bezmocná, ale obava z rozpadu rodiny či závislost na partnerovi přispívá k ochotě snášet útrapy a na veřejnosti tajit, co se v rodině děje. Žena akceptuje týrání a zneužívání jako nevyhnutelné a snaží se agresorovi vyhovět, aby jej zbytečně neprovokovala a situaci více nezhoršovala. K odhalení domácího násilí obvykle pomůže náhoda. Paradoxní reakce týrané ženy je někdy taková, že i po zveřejnění závažnost situace popírá.

2.6.2 Týraný a zneužívaný muž

Jedním z mýtů panujících ohledně domácího násilí je i přesvědčení, že násilí je páčáno pouze na ženách, a to ženách slabých, bojácných a nevzdělaných. Realita je však jiná, mezi oběťmi domácího násilí je určité, byť relativně malé, procento mužů, kteří jsou týráni svými manželkami, družkami nebo dětmi. Pro tento druh násilí je charakteristické to, že převažují různé psychické formy nátlaku, vyhrožování a vydírání. Výjimkou ale není ani násilí fyzické, například různé kopance, škrábání a facky. Pro muže – oběti domácího násilí - není situace vůbec jednoduchá. Naše společnost na ně v takovém případě zpravidla pohlíží jako na nemožné chudáky, kteří si neumějí doma zjednat pořádek. Může se jednat i o muže vzdělané, v zaměstnání úspěšné, kteří byli vychováni v tradičních kulturních hodnotách, a vztáhnout ruku na ženu je pro ně z morálního hlediska nepřijatelné.

2.7 Pachatel domácího násilí

Pachatelé domácího násilí pocházejí ze všech socioekonomických, etnických, rasových skupin a mohou být jakéhokoli náboženského vyznání. Násilníci často tvrdí, že je k činu vyprovokovalo chování partnera. To však je ve většině případů jen následné hledání omluvy. Za záminku k násilí může posloužit cokoli – hádka, nepodložená žárlivost a třeba i večeře, která není vhod. Nic z toho však není omluvou pro napadnutí partnera. I zdánlivě

neškodnými slovy, narážkami a náznaky je skutečně možné partnera vyvést z rovnováhy nebo ho dokonce zničit. „Agresor nebo agresori si ponižováním druhých zvyšují vlastní sebevědomí a zároveň se vyhýbají jakémukoliv vnitřnímu konfliktu nebo duševní nejistotě tím, že na druhého přenesou svou vlastní odpovědnost za to, co jim nejde – to on je odpovědný za všechny potíže, ne já. Nezakoušejí pocit viny a ani nedokážou trpět. Pak se jedná o perversi ve smyslu morální zvrácenosti.“ (Hirigoyen, 2002, s. 7)

Každý člověk se za určitých okolností může nechat strhnout k nepřiměřenému chování, např. při záchvatu vzteku, ale i jiného chování (hysterické, fobické, obsedantní), po kterém však následuje pocit viny a lítost. Pachatel domácího násilí však oběť ponižuje opakovaně a delší dobu a není schopen přiznat svůj díl odpovědnosti. S obětí nemá soucit ani k ní nechová úctu. Výjimkou není ani násilí, které pokračuje i po rozchodu či rozvodu partnerů.

2.8 Postoj veřejnosti k domácímu násilí

Postoj veřejnosti k násilí páchaném na ženách není jednoznačně negativní, na rozdíl od postoje k násilí páchaném na dětech. U žen se většinou předpokládá její vlastní zavinění, např. provokace nebo nepřijatelné jednání. Obecná tolerance k násilí páchaném na ženách je vlastně nepřímou podporou agresorů.

Běžný postoj k týraným ženám je ambivalentní. Zahrnuje jak soucit, tak i opovržení, protože žena, jako dospělý člověk, přece má možnost se bránit. Existuje představa standardního řešení - může agresora opustit, může se rozvést. Ale domácí násilí má mnohdy podobu nejenom fyzického týrání, ale též ekonomického vydírání. Násilník bývá nikoli ojediněle jediným živitelem rodiny (v případě např. mateřské dovolené ženy), který oběti poskytuje pouze minimální finanční prostředky a vystavuje ji tak ponižujícímu stavu závislosti. „Proto je třeba takové ženě nabídnout terapeutickou pomoc. Dokud si sama neujasní, co bylo podstatou potíží, a dobrovolně nezvolí řešení, nelze ji k ničemu nutit. Ani pro její – obecně chápané – dobro za ni nemůže rozhodovat jiný člověk“ (Vágnerová, 2002, s. 353).

2.9 Domácí násilí z pohledu českého práva

2.9.1 Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších změn a doplňků (dále jen zákon o policii)

Povinností policie je zajistit bezpečnost oběti a stíhat pachatele. Minimálně je policie povinna zadokumentovat incident, ke kterému byla povolána. V běžné praxi však tato ustanovení zákona nejsou vždy využívána. Důvodem bývají zejména tyto skutečnosti:

- Selhání lidského faktoru (policisté jsou stejně jako převážná většina laické i odborné veřejnosti ovlivněni postojem, že v případě domácího násilí se jedná o problém soukromé povahy, o konflikt uvnitř vztahu, který si musí zúčastnění vyřešit sami mezi sebou. Často se i domnívají, že jim zákon nedává patřičné nástroje k řešení nastalé situace).
- Nejsou k dispozici přesné metodické pokyny, které by upravovaly postup policie v těchto specifických situacích a pomáhaly jim při jejich zvládnutí (protokol o zásahu, způsoby výslechu, zajištění důkazů atd.).
- Chybí kvalitní proškolení policie k uvedenému tématu.

Při řešení případů domácího násilí se policie může dopouštět chyb vůči oběti násilí:

- Neoprávněným přesvědčováním oběti, že si vše vymyslela, případně snižování závažnosti a přezíravým postojem k události.
- Necitlivým přístupem k oběti.
- Odmítáním přijmout trestní oznámení a snahou oběť přesvědčit, že se vlastně nic nestalo, a pokud ano, jde pouze o přestupek.
- Předem danou nedůvěrou ve výpověď oběti a ovlivňováním její výpovědi (např. uváděním nepřesných formulací do protokolu o podání vysvětlení).
- Neposkytnutí všech potřebných informací oběti.
- Rozdílným pohledem na trestné činy domácího násilí a na jiný trestný čin.

Je možné, že některé trestné činy ani nejsou hlášeny, což může souviset s prací policie a chováním policistů. Oběť může rezignovat, neboť nevěří, že policie je schopna něco udělat, že případem se bude řádně zabývat, převládá nedůvěra v jakoukoli možnost řešení situace, strach, stud či nechuť k policii. Pokud oběť necítí ze strany policistů dostatečný zájem, prožívá zklamání a beznaděj. Přirozeným důsledkem pak je, že při další agresi případ již neoznámí.

V optimálním případě by již za současného stavu měla být policie schopna svým postupem zajistit bezpečí oběti, dokonale zadokumentovat incident, účinně stíhat pachatele a zvládnout specifickou komunikaci s obětí.

- Na případy vykazující znaky trestného činu spadajícího pod skupinu trestných činů zahrnující domácí násilí je nutno pohlížet a také je klasifikovat nikoli jako „rodinné rozepře“, které je možno rychle „urovnat“ domluvou, ale jako na kterýkoli jiný trestný čin.
- Policie musí důsledně využívat u případů domácího násilí všech preventivních a zajišťovacích opatření, především zajištění pachatele, existuje-li k nim právní podklad.
- Prvotní policejní zásah je základem pro další postup v řešení problému domácího násilí – tj. případné trestní stíhání či občanskoprávní řízení. Podklady z policejního šetření mají zásadní význam. Proto je nezbytné včasné a důkladné zajištění důkazů (dokumentace zranění oběti, stav bytu apod.) a zaprotokolování postupu.
- Oběť i pachatel musí být vyslechnuti odděleně, což je předpokladem úplné a neovlivněné výpovědi oběti.
- Policejní zásah může mít i v určitých případech preventivní účinek. Zejména u mužů, kteří dosud nemají zkušenost s policií, může v některých případech zajištění, případně vzetí do vazby zapříčinit upuštění od další násilné činnosti vůči oběti.
- Naopak ignorance ze strany policie znamená pro pachatele nepřímé povzbuzení, utvrzuje jej v postoji, že se ve své rodině může dopouštět násilných ataků, aniž by to pro něj mělo negativní následky.
- Pro oběť ignorance násilí ze strany policie zvyšuje její pocit bezvýchodnosti, bezmocnosti a rezignace.
- Policie nesmí podceňovat informace oběti ohledně incidentu.

Policie může již při prvním kontaktu s případem domácího násilí uvědomit orgán sociálně-právní ochrany dítěte, jestliže se v domácnosti nacházejí nezletilé děti, a centra specializovaná na ochranu obětí domácího násilí. Pracovníci ze všech oblastí (a policisté na prvním místě), kteří jsou ve styku s oběťmi domácího násilí, by měli být proškoleni v rozpoznávání charakteristických znaků tohoto jevu a seznámeni s vhodnými metodami a postupy, jak v dané situaci reagovat. Rychlá, účinná a odpovídající reakce policie může být v případech domácího násilí mnohdy životně důležitá.

Každý má právo požádat o pomoc i obecní policii, jejíž strážníci jsou pak povinni v rozsahu svých úkolů požadovanou pomoc poskytnout. Existence a působnost obecní policie v žádném případě nenahrazuje Policii České republiky. Obecní policie při plnění svých úkolů spolupracuje s Policií České republiky. V ustanovení § 10 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších změn a doplňků, je dána povinnost strážníka obecní policie bez zbytečného odkladu oznámit policii důvodné podezření, že byl spáchán trestný čin, oznámit příslušnému orgánu podezření, že byl spáchán přestupek nebo jiný správný delikt. Toto oznámení musí být doloženo důvody nebo důkazy, o něž se podezření opírá. V praxi však platí, že obecní policie není schopna a zejména ochotna do případů domácího násilí zasahovat.

2.9.1.1 Postup policie při řešení případu domácího násilí

Povinností policie je především zastavit násilí, zajistit bezpečí oběti, zajistit pachatele. V každém případě by mělo být povinností policisty řádné zadokumentování incidentu domácího násilí.

Základním krokem na místě by mělo být zajištění bezpečnosti všech přítomných osob:

1. oddělení oběti a pachatele, pokud je to možné, odvést je do oddělených místností, aby spolu nemohli dále komunikovat. Násilí pachatele se může vystupňovat příjezdem policie, protože v tu chvíli ztrácí kontrolu nad obětí. Pachatel může kontrolovat oběť i prostřednictvím gest nebo řeči těla, a tak může ovlivnit její komunikaci s policií, protože jí hrozí pozdější odplata ze strany pachatele. Policisté by měli mluvit s každou

stranou incidentu zvlášť, ale měli by na sebe navzájem vidět, aby si zajistili vlastní bezpečnost.

2. Zajištění veškerých zbraní, jichž bylo použito, stejně jako dalších předmětů představujících na místě činu bezprostřední hrozbu. To je mj. důležité i pro bezpečí zasahujících policistů, protože při řešení domácího násilí dochází k nevypočitatelnému vývoji a chování jak oběti, tak podezřelých.
3. Vyhodnocení závažnosti zraněných osob a poskytnutí první pomoci či zavolání pomoci pro kteroukoliv ze zraněných stran.
4. Kontrolu bezpečí dětí a jiných osob na místě činu.

2.9.1.2 Zásady komunikace s obětí domácího násilí

Pro jednání policisty s obětí trestného činu je důležité znát, co oběť po činu prožívá, co cítí. Emocionální rány zahrnují strach z pachatele, nedůvěru, nejistotu, nemožnost se soustředit a rozpomenout na některé detaily činu, ale také vztek, podrážděnost a lítost. Policista by měl respektovat pocity oběti a v žádném případě by je neměl zlehčovat, či dokonce kritizovat nebo zesměšňovat. Po činu může být oběť v šoku a prožívat akutní stresovou situaci.

1. Ptát se oběti tak, aby odpovědi poskytly přesnější představu o skutečnosti.
 - *Byla jste již dříve napadána a týrána?*
 - *Byly napadány i děti?*
 - *Kde jsou děti v tuto chvíli?*
 - *Popište dřívější násilné incidenty?*
 - *Pozorujete, že se násilí zhoršuje, dochází k němu častěji a je více intenzivní?*
 - *Došlo i k poškození věcí?*
 - *Jaké vznikly škody?*
 - *Byly proti vám nebo vašim dětem použity zbraně?*

2. Oběti domácího násilí je třeba věřit, že ji blízká osoba týrá a jinak ubližuje. Skutečné oběti domácího násilí většinou minimalizují to, co se u nich doma děje. Realita bývá mnohem horší.
3. Jednání s obětí domácího násilí vyžaduje trpělivou a citlivou komunikaci. Je třeba jí vysvětlit úlohu policie. Potvrdit těžkou momentální situaci oběti, povzbudit ji.
4. Poskytnout oběti rady případně i kontakty na další služby pro pomoc obětem domácího násilí.
5. Řádně zadokumentovat informace, které byly k domácímu násilí získány. Později již nebudou tak přesné a některé by mohly chybět. Domácí násilí je ve vztahu a nikoliv jednotlivý násilný akt, a proto je dokumentace tak důležitá.
6. Jestliže v domácnosti postižené násilím mezi dospělými žijí děti, vždy je nutné uvědomit orgán sociálně právní ochrany dětí.
7. Vždy je třeba myslet na bezpečí oběti po odchodu policie z bytu, a proto by oběť měla být poučena o bezpečnostních opatřeních:
 - Nenechat se zavřít v té části domu, kde nejsou okna ani žádný východ, nebo kde se nacházejí nějaké možné zbraně, např. v kuchyni nebo koupelně. Pokud bydlí na venkově, měla by se vyhnout stodole nebo dílně, kde mohou být uskladněny různé nástroje.
 - Zapamatovat si několik důležitých telefonních čísel, jako je například krizová linka pro domácí násilí, policie, místní azylový dům. Naučit své děti používat telefon a zavolat policii, sousedy nebo někoho jiného, kdo může rychle pomoci.
 - Svěřit se přátelům nebo příbuzným, kterým důvěřuje, s tím, že je doma napadána. Je důležité si vytvořit podpůrnou síť, kde se jí dostane alespoň krátkodobé pomoci.
 - Předem si promyslet a naplánovat únikové cesty, neboť pak může lépe reagovat v tísnivé situaci.

- Rozhodnout, kam půjde v případě nouze a stanovit trasu. Toto je problém zejména obětí domácího násilí na venkově nebo na samotách. Je důležité mít u sebe peníze nebo jízdenky, případně udržovat v provozu motorové vozidlo.
- Domluvit si se sousedy nebo s přáteli znamení, kterými lze signalizovat potřebu pomoci, např. zatelefonovat smluvené heslo, po kterém mají zavolat policii, nebo se domluvit, aby volali policii vždy, když uslyší křik, pláč, rozbíjení předmětů apod.
- Zabalit si pohotovostní tašku s penězi, náhradními klíči, oblečením a důležitými dokumenty a uložit ji mimo dosah agresora.

2.9.2 Zákon ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších změn a doplňků

Jednotlivé útoky domácího násilí jsou v současné praxi spíše posuzovány jako přestupek než trestný čin. Přestupek je zaviněné jednání, které je za přestupek výslovně v zákoně označeno. Správné posouzení znaků přestupku a znaků trestného činu a jejich porovnání klade vysoké nároky na zkušenost a právní úvahu rozhodujícího. Přestupky jsou skutky, které se vyznačují nižším stupněm společenské nebezpečnosti protiprávního jednání a postačí zavinění nedbalostní, není-li slovně uvedeno, že je třeba úmyslného zavinění. Za přestupek lze uložit jako sankci pouze napomenutí či pokutu. Při určení druhu sankce a její výměry orgán přihlédne k závažnosti přestupku, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům, k okolnostem, za nichž byl spáchán, k míře zavinění, k pohnutkám a k osobě pachatele, zda a jakým způsobem byl pro týž skutek postižen v disciplinárním řízení. Přestupek nelze projednat, uplynul-li od jeho spáchání jeden rok.

Přestupky projednávají obce v místě, kde byl přestupek spáchán. Policie je povinna před tím, než věc postoupí obci, učinit nezbytná šetření ke zjištění osoby podezřelé ze spáchání přestupku a k zajištění důkazních prostředků nezbytných pro pozdější dokazování před orgánem obce. Při projednání domácího násilí jako přestupku, stejně jako v jiných případech, pachatel dokáže jednat racionálně, uvažovat logicky a argumenty či falešnými svědectvími znehodnotit tvrzení oběti. Pachatel vystupuje seriózně a klidně, bez emocí, avšak žena je z každého projednávání nervově vyčerpaná a výsledek rozhodnutí může být právě tímto ovlivněn.

S jednáním agresora na místě domácího násilí se jako první seznamuje policista, který dorazí na místo na základě přivolání napadenou obětí. Zde především záleží na schopnostech a zkušenostech konkrétního policisty a samozřejmě jeho povědomí o následcích domácího násilí. Z jednání policistů na místě někdy vyplývá obava, že jestliže zasáhnou vůči agresorovi nepřiměřeně, mohou být disciplinárně potrestáni. Na druhou stranu nepočítají s tím, že by se mohla oběť proti jejich postupu bránit tím, že by si podala stížnost pro zanedbání významu situace. Na policistovi, který přijede na místo činu, leží odpovědnost za zajištění důkazů či svědků událostí v okolí (lidé v sousedství většinou dobře vědí jak probíhalo násilnické chování, a pokud jsou na místě vyzváni k vysvětlení, vypovídají ochotněji, než když se mají dostavit k podání vysvětlení až dodatečně). Hodlá-li žena po napadení opustit byt, protože se bojí dalších násilností, počká policie pro zajištění ochrany ženy do doby, než si sbalí své osobní věci. Pokud žena z bytu odešla a potřebuje se do bytu vrátit pro své věci, může jí policie poskytnout doprovod.

Policie má možnost zprostředkovat kontakt na azylové domy či organizace poskytující ochranu a pomoc obětem domácího násilí.

Pokud ohledáním na místě a následným šetřením dospěje policejní orgán k závěru, že se nejedná o trestný čin, pak pouze postoupí spis přestupkové komisi, aniž by se proti tomuto postupu mohla poškozená oběť bránit. Ani opakované dopouštění se přestupkového jednání nezakládá trestní odpovědnost pachatele či přitěžující okolnost v rámci přestupkového trestání.

2.9.3 Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších změn a doplňků

České trestní právo vymezuje násilí pouze obecně, jako použití fyzické síly k překonání nebo zamezení odporu (ať už kladeného nebo očekávaného). Násilí může směřovat přímo proti osobě, která je k něčemu nucena, nebo proti jiné osobě, např. vůči dítěti nebo jiné osobě blízké, a je prostředkem působení na vůli bezprostřední oběti.

Pojem násilí je třeba interpretovat širěji, než umožňuje výklad trestného činu týrání osoby blízké nebo žijící ve společném obydlí. Nejedná se jen o fyzické týrání nebo psychické týrání (urážky, nadávky, sekýrování, falešné obviňování, výhrůžky, zesměšňování před dětmi), ale i o zanedbávání (odpírání potravy, osobní hygieny, lékařské péče, spánku), sexuální zneužívání a sexuální násilí, ekonomické vykořisťování (neposkytování peněz na provoz společné domácnosti, finanční omezování, rozprodávání majetku), porušování práv svobody jednotlivce (zabraňování zaměstnání, vzdělání, zákaz návštěv, zákaz kontaktu s rodinou, omezování, někdy i zbavení osobní svobody, zadržování a kontrola pošty, telefonů, porušování domovní svobody). Jde tedy o každý čin, kdy oběť dělá něco, co dělat nechce, anebo který jí brání dělat to, co dělat chce, nebo v ní vyvolává strach. Prostřednictvím moci, kterou tento strach poskytuje, určuje a řídí násilník chování oběti.

Trestné činy, ke kterým dochází v situacích domácího násilí, jsou upraveny zejména v následujících hlavách a paragrafech trestního zákona.

Hlava V. - Trestné činy hrubě narušující občanské soužití

§ 197a – násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci

tj. vyhrožování usmrcením, těžkou újmu na zdraví. Záleží na konkrétních okolnostech, jak subjektivně pociťuje újmu ten, jemuž je vyhrožováno

Hlava VI. - Trestné činy proti rodině a mládeži

§ 215 – týrání svěřené osoby

zlé nakládání se vyznačuje určitým trváním, může jít jak o způsobení fyzických útrap, tak o zlé nakládání v oblasti psychické. Pachatelem může být ten, kdo vykonává ve vztahu k týrané osobě péči nebo výchovu.

§ 215a – týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě

od 01. 06. 2004 vstoupila v účinnost novela trestního zákona, která v uvedeném § zavádí trestnost domácího násilí (násilné chování v rodině nebo domácnosti některým z jejich členů, které působí újmu na fyzickém, psychickém nebo sexuálním zdraví jiného člena

rodiny (domácnosti). Jde o jednání vyznačující se vyšším stupněm hrubosti a bezcitnosti a určitou trvalostí, které týraná osoba pocítuje jako těžké příkoří. Oznámí-li poškozená osoba nebo někdo jiný orgánům policie nebo státnímu zastupitelství podezření ze spáchání trestného činu „týrání osoby blízké“, policejní orgány nesmí od poškozené osoby vyžadovat souhlas se zahájením trestního stíhání. Bude-li podáno oznámení o podezření ze spáchání jiných trestných činů např. ublížení na zdraví, vydírání, vyhrožování, souhlas poškozené osoby se zahájením trestního stíhání je i nadále vyžadován.

§ 217 – ohrožování mravní výchovy mládeže

jednání, při kterém vzniká reálné nebezpečí, že osoba mladší 18 let si osvojí škodlivé návyky, zájmy nebo sklony, které vážně ohrožují její tělesné nebo duševní zdraví nebo další vývoj, že bude násilí vnímat jak akceptovatelnou normu agresivního chování. Tím se zvyšuje riziko budoucího antisociálního jednání.

Hlava VII. - Trestné činy proti životu a zdraví

§ 219 – vražda

§ 221 – úmyslné ublížení na zdraví

jednání, způsobující poruchu zdraví, která znemožňuje postiženému obvyklý způsob života, obvyklé činnosti, a to nikoliv po přechodnou dobu (soudní praxe vyžaduje alespoň 7 dní pracovní neschopnosti)

§ 222 – úmyslná těžká újma na zdraví

tj. jednání, které vede k mimořádně vystupňované nebo prodlužované tělesné nebo duševní bolesti, které jsou na hranici snesitelnosti, byť trvají jen kratší dobu, nebo sice bolesti snesitelné, ale déletrvající.

Hlava VIII. - Trestné činy proti svobodě a lidské důstojnosti

§ 231 – omezování osobní svobody

páchá osoba, která jiné osobě brání užívat osobní svobodu.

§ 235 – vydírání

jde o jednání, kterým pachatel nutí jiného, aby něco konal, opomenul, trpěl, a to násilím, pohrůzkou násilí nebo jiné těžké újmy.

§ 237 – útisk

tohoto trestného činu se dopouští osoba, která jinou osobu nutí, zneužívaje její tísně nebo závislosti, aby něco konala nebo trpěla.

§ 238 – porušování domovní svobody

se dopouští osoba, která neoprávněně vnikne do domu nebo bytu jiné osoby, a tam neoprávněně setrvává.

§ 241 – znásilnění

§ 242 a § 243 – pohlavní zneužívání

§ 249a – neoprávněný zásah do práva k domu, bytu nebo nebytovému prostoru.

Společné znaky všech trestných činů, které lze zahrnout pod domácí násilí:

- jsou páčány v rodině nebo domácnosti
- mezi osobami v poměru rodinném nebo obdobném (osoby blízké nebo osoby, které jsou považovány za osoby blízké)
- vyznačují se dlouhodobostí a splňují znaky pokračování v trestné činnosti
- naplňují stejnou skutkovou podstatu
- jsou vedeny jednotným záměrem utiskovat, ubližovat, znásilňovat oběť, nutit ji, aby něco konala nebo opomíjela s cílem ponižovat její lidskou důstojnost
- jsou spojovány stejným nebo obdobným způsobem provedení
- vyznačují se blízkou časovou souvislostí
- jejich páčání se vyznačuje vysokou latencí, zejména u trestných činů útisku, vyhrožování, vydírání, omezování osobní svobody nebo neurvalé vynucování sexuálních aktivit

- fyzické stopy bití nebo psychické útrapy nedosahují při jednotlivých útocích skutkové podstaty trestného činu ublížení na zdraví nebo znásilnění
- pokud jsou tato jednání uskutečňována v přítomnosti nezletilých dětí, naplňují skutkovou podstatu trestných činů týrání (psychické) svěřené osoby a ohrožování mravní výchovy mládeže

V souvislosti se shora uvedeným se nabízí otázka, zda orgány činné v trestním řízení při stíhání výše uvedených trestných činů posuzují i přitěžující okolnosti, jako je např. skutečnost, že pachatel spáchal trestný čin, využívaje něčí bezbrannosti, závislosti, podřízenosti. Zda je přihlíženo i k tomu, zda jde o trestný čin trvajícím atd.

Při domácím násilí nejde nikdy o ojedinělý, náhodný akt uhození. Předcházejí slovní potyčky, neplnění vyživovací povinnosti po dobu trvání manželství nebo po rozvodu, případně i v souvislosti s řízením o přiznání otcovství, omezování, ponižování, osočování, vyhrožování apod. Typická je situace, kdy agrese přetrvává i po rozvodu manželů, neboť mnoho z obětí domácího násilí je nuceno setrvat ve společném bytě s násilníkem. Rozvod v takových případech fakticky sám o osobně nic nevyřeší.

Domácí násilí není jen konkrétní trestný čin, ale jde o porušování základních lidských práv. Mezi tato práva patří i právo na rodinný život bez násilí, a proto strategie intervence směřující k pachateli musí být založena na myšlence netolerování domácího násilí. Agresor musí rychle pochopit, že jeho násilné chování je nepřípustné a neomluvitelné za jakýchkoli okolností. A právě převzetí zodpovědnosti za své agresivní chování je příznivým signálem pro nápravu agresora.

3 Praktická část

3.1 Cíl praktické části

Cílem praktické části bakalářské práce je pomocí nestandardizovaného dotazníku zjistit a následně analyzovat zkušenosti policistů z Okresního ředitelství Policie České republiky v Nymburce s řešením případů domácího násilí v průběhu roku 2005. Otázky v dotazníku jsou zaměřeny na domácí násilí z hlediska zúčastněných osob, konkrétně na násilí mezi partnery.

3.2 Popis výběrového vzorku

Za účelem získání potřebných dat bylo osloveno celkem 10 příslušníků policie z Okresního ředitelství Policie ČR v Nymburce, kteří se v rámci své praxe při plnění služebních povinností přímo podíleli na řešení případů domácího násilí či toto násilí vyšetřovali v rámci probíhajícího trestního řízení v období roku 2005. Jednalo se o náhodný vzorek pěti policejních inspektorů z obvodních oddělení policie a pět policejních komisařů ze služby kriminální policie a vyšetřování. Průzkum byl proveden v průběhu měsíce února 2006.

3.3 Použité metody

3.3.1 Nestandardizovaný dotazník

Metodou sloužící k získání údajů byl nestandardizovaný dotazník, který je označen jako příloha č. 1 této bakalářské práce. Dotazník je písemný a obsahuje celkem 12 otázek zaměřených na přístup policie k řešení případů domácího násilí – konkrétně násilí mezi

partnery. V dotazníku byly použity uzavřené otázky, kdy respondentům byla k vyjádření míry souhlasu či nesouhlasu s daným výrokem nabídnuta několikabodová škála.

Po předchozí dohodě byly dotazníky předloženy celkem 10 respondentům k vyplnění. Všechny dotazníky respondenti řádně vyplnili a v daném termínu vrátili předložiteli.

3.3.2 Matematicko-statistické metody

Ke zpracování údajů zjištěných dotazníkovým šetřením byla použita matematicko-statistická metoda, jednotlivá data byla zapracována do tabulek či grafů, kde jsou výsledky vyjádřeny procentuálně.

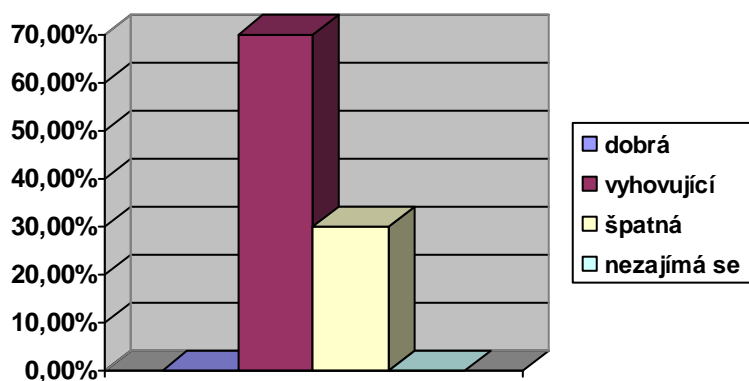
3.4 Stanovení předpokladů

1. Lze předpokládat, že informovanost policie o problematice domácího násilí a její schopnost na místě incidentu rozeznat domácí násilí od jiných problémů či krizí je na dobré úrovni (ověřováno pomocí dotazníku – položka č. 1, 2, 3).
2. Lze předpokládat, že úroveň právního vědomí společnosti vůči domácímu násilí a zejména schopnost ohrožených osob řešit svou životní situaci je nedostatečná (ověřováno pomocí dotazníku – položka č. 5, 6, 7).
3. Lze předpokládat, že nejčastějším oznamovatelem domácího násilí je oběť domácího násilí a hlavním důvodem oznámení je násilí fyzické (ověřováno pomocí dotazníku – položka č. 8, 9).

3.5 Získaná data a jejich interpretace

Tabulka č. 1 a graf č. 1 – vypovídající o informovanosti police o problematice domácího násilí

informovanost / počet	celkem	podíl
dobrá	0	0,0%
vyhovující	7	70%
špatná	3	30%
nezajímá se	0	0,0%
celkem	10	100%

Z uvedené tabulky a grafu vyplývá, že žádný z dotázaných policistů se nedomnívá, že by informovanost policie o problematice domácího násilí byla dobrá, 70% dotázaných policistů uvedlo, že informovanost o domácím násilí je vyhovující a celkem 30% uvedlo, že informovanost v dané věci je špatná. Žádný z dotázaných respondentů neuvedl, že by se o danou problematiku nezajímal. Zjištěné údaje jsou celkem překvapující, jelikož závažnost případů spojených s násilnou trestnou činností páchanou v domácím prostředí na osobách pachatelům blízkých (partner, partnerka, děti, rodiče) má stoupající závažnost. V souvislosti s partnerským násilím je charakteristické to, že k násilí dochází v soukromí, nejčastěji v bytě, nebo jinde v ústraní, kam nezasahuje kontrola veřejnosti. Oběť je napadána tehdy, když nemá možnost dovolat se pomoci zvenčí. Charakteristickým znakem je opakování a postupný nárůst intenzity násilných útoků.

Tabulka č. 2 – upozorňuje na požadavek vytvoření metodického pokynu pro postup policie při řešení případů domácího násilí a jeho následků a pravidelné proškolení uvedené problematiky

metodický návod / počet	celkem	podíl
ano, určitě	6	60%
spíše ano	4	40%
spíše ne	0	0,0%
určitě ne	0	0,0%
nevím	0	0,0%
celkem	10	100%

Uvedená tabulka jednoznačně ukazuje, že příslušníci policie by uvítali vytvoření metodického pokynu pro postup policie při řešení případů domácího násilí a jeho následků, celkem 60% dotázaných uvedlo odpověď určitě ano a 40% spíše ano. Odpověď spíše ne, určitě ne a nevím neuvedl žádný z dotázaných policistů. Základní povinností policistů zasahujících v konkrétních případech domácího násilí je v první řadě zamezit dalšímu poškozování oběti, vzít v úvahu její prožité utrpení a strach. Stává se, že násilí v rodině se považuje za vnitřní záležitost rodiny, které by si účastníci měli vyřešit sami. Tento přístup je velmi necitlivý vůči oběti. Orgány činné v trestním řízení by neměly podceňovat signály o násilí v rodinách, o kterých se dozví. Přístup k oběti domácího násilí by měl být vždy citlivý a měl by vycházet ze snahy pochopit situaci, ve které se oběť nachází. Provádění některých nezbytných vyšetřovacích úkonů by mohlo při necitlivé komunikaci vést k další traumatizaci oběti, k pocitu nespravedlnosti a izolaci. Proto je třeba vždy přijmout trestní oznámení oběti, dodat jí odvalu k výpovědi, aby mohla být celá věc řádně zadokumentována, zvýšená pozornost by měla být věnována opakovaným oznámením.

Někteří policisté uvádějí, že v současné praxi je nejčastějším způsobem řešení při zásahu v domácnosti pouhá domluva pachateli přímo na místě. Zásah se dále neneviduje ani nijak nesleduje. Tento postup ze strany policie může být pro pachatele nepřímým povzbuzením, potvrzením toho, že se ve své rodině může dopouštět násilných útoků, aniž by to pro něj mělo negativní následky.

Tabulka č. 3 – vyjadřuje názor respondentů, zda lze na místě incidentu rozeznat domácí násilí od jiných problémů a krizí

lze rozeznat DN / počet	celkem	podíl
ano, určitě	0	0,0%
spíše ano	5	50%
spíše ne	4	40%
určitě ne	1	10%
nevím	0	0,0%
celkem	10	100%

Žádný z respondentů na otázku neodpověděl jednoznačně ano, určitě lze na místě incidentu rozeznat domácí násilí od jiných problémů. Spíše ano uvedlo 50% respondentů, odpověď spíše ne označilo 40% dotázaných a 10% uvedlo určitě ne. Odpověď nevím neuvedl žádný respondent. Z uvedených odpovědí vyplývá, že je skutečně problém, rozeznat domácí násilí od jiných rodinných sporů, zejména pro jejich nepřehlednost. Proto by každé nahlášené násilí v rodině mělo být evidováno v databázi policie, aby v případě potřeby bylo možné dohledat i předchozí útoky, neboť domácí násilí není jediným izolovaným útokem, ale jedná se o opakovanou a dlouhodobou záležitost se vzrůstající intenzitou. Domácí násilí je typem trestného činu u kterého je pachatel ihned ztotožněn, jelikož oběť útočníka velmi dobře zná.

Tabulky č. 4a až 4f – vyznačují dostupnost a koordinovanost spolupráce s jinými subjekty v rámci řešení případů domácího násilí

- a) spolupráce se sociální odborem, sociální pracovníci
- b) spolupráce s poradnou pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy
- c) spolupráce s krizovým centrem
- d) spolupráce se soudy, probační a mediační službou
- e) spolupráce s nestátními organizacemi
- f) spolupráce se soukromými subjekty
- g) jiné subjekty

Tabulka č. 4a – spolupráce se sociálním odborem, sociální pracovníci		
dostupnost / počet	celkem	podíl
dobrá	6	60%
částečná	3	30%
žádná	1	10%
nebylo třeba žádat	0	0,0%
celkem	10	100%

Spolupráci se sociálním odborem jako dobrou hodnotilo celkem 60% respondentů, částečnou spolupráci uvedlo 30% respondentů, 10% respondentů uvedlo, že spolupráce nebyla žádná a odpověď nebylo třeba žádat neuvedl žádný z respondentů. Spolupráce se sociálními pracovníky je důležitá zejména v těch případech, jsou-li domácím násilím ohroženy děti, sociální odbor má rovněž možnost poskytnout obětem DN finanční či materiální pomoc. Z uvedených výsledků je zřejmé, že spolupráce police se sociálním odborem v rámci řešení uvedené problematiky je na dobré úrovni.

Tabulka č. 4b – spolupráce s poradnou pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy		
dostupnost / počet	celkem	podíl
dobrá	0	0,0%
částečná	1	10%
žádná	2	20%
nebylo třeba žádat	7	70%
celkem	10	100%

Spolupráci s poradnou pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy jako dobrou neuvedl žádný z respondentů, částečnou spolupráci uvedlo 10% respondentů, 20% respondentů uvedlo, že spolupráce nebyla žádná a nebylo třeba žádat o spolupráci uvedlo celkem 70% z respondentů. Ze zjištěných výsledků je zřejmé, že spolupráce policie s poradnou pro rodinu, manželství mezilidské vztahy není v dostatečné míře rozšířena a využívána. Je také možné, že o služby poradny (v rámci preventivních kroků, sociálně právní či psychologické pomoci) aktéři domácího násilí žádají individuálně a policie o této spolupráci není informována.

Tabulka č. 4c – spolupráce s krizovým centrem (DONA, Bílý kruh bezp. apod.)		
dostupnost / počet	celkem	podíl
dobrá	1	10%
částečná	0	0,0%
žádná	5	50%
nebylo třeba žádat	4	40%
celkem	10	100%

Spolupráci s krizovými centry jako dobrou uvedlo ve svých odpovědích 10% respondentů, částečnou spolupráci neuvedl nikdo z respondentů, 50% respondentů uvedlo, že spolupráce nebyla žádná a nebylo třeba žádat o spolupráci krizové centrum označilo celkem 40% z dotázaných respondentů. Z uvedených výsledků vyplývá, že spolupráce policie s krizovým centrem není využívána, ale nastane-li takový případ, je dobrá. V Nymburce není zřízena pobočka žádného krizového centra, a proto zde chybí osobní kontakt mezi pracovníky centra a policie a případné problémy se spíše řeší prostřednictvím subjektů, které mají sídlo v místě. O služby poskytované krizovými centry mohou oběti domácího násilí žádat individuálně, a to i prostřednictvím bezplatných telefonních linek, což policie nesleduje.

Tabulka č. 4d – spolupráce se soudy, probační a mediační službou		
dostupnost / počet	celkem	podíl
dobrá	5	50%
částečná	0	0,0%
žádná	2	20%
nebylo třeba žádat	3	30%
celkem	10	100%

Spolupráci se soudy a probační a mediační službu hodnotilo celkem 50% respondentů jako dobrou, 20% respondentů uvedlo, že spolupráce nebyla žádná, nebylo třeba žádat o spolupráci uvedlo celkem 30% respondentů. Ze zjištěných výsledků je zřejmé, že spolupráce policie se soudy a probační a mediační službou je běžně využívána. Jde zejména o případy, kdy se podává návrh na vzetí pachatele do vazby či o vydání předběžného opatření ohledně nezletilých dětí.

Tabulka č. 4e – spolupráce s nestátními organizacemi (azylové domy, charita)		
dostupnost / počet	celkem	podíl
dobrá	2	20%
částečná	2	20%
žádná	3	30%
nebylo třeba žádat	3	30%
celkem	10	100%

Spolupráci s nestátními organizacemi hodnotí jako dobrou celkem 20% respondentů, částečnou spolupráci uvedlo 20% respondentů, 30% respondentů uvedlo, že spolupráce nebyla žádná, nebyla vyžádána ze strany organizace ani ze strany policie, nebylo třeba žádat o spolupráci uvedlo 30% respondentů. Z uvedených výsledků je zřejmé, že spolupráce policie s nestátními organizacemi je využívána jen částečně, ale v případě potřeby je spolupráce dobrá.

Tabulka č. 4f – spolupráce se soukromými subjekty (psycholog)		
dostupnost / počet	celkem	podíl
dobrá	2	20%
částečná	1	10%
žádná	6	60%
nebylo třeba žádat	1	10%
celkem	10	100%

Spolupráci se soukromými subjekty hodnotí jako dobrou 20% respondentů, částečnou spolupráci uvedlo 10% respondentů, 60% respondentů uvedlo, že spolupráce nebyla žádná a nebylo třeba žádat o spolupráci uvedlo celkem 10% z respondentů. Z uvedených výsledků vyplývá, že tato spolupráce mezi policií a soukromými subjekty není příliš rozšířená, ale je pravděpodobné, že u těchto odborníků klienti sami vyhledávají potřebnou pomoc, aniž by o této spolupráci byla policie informována.

Žádný z respondentů neuvedl další subjekt či organizaci se kterou by při řešení případu domácího násilí spolupracoval.

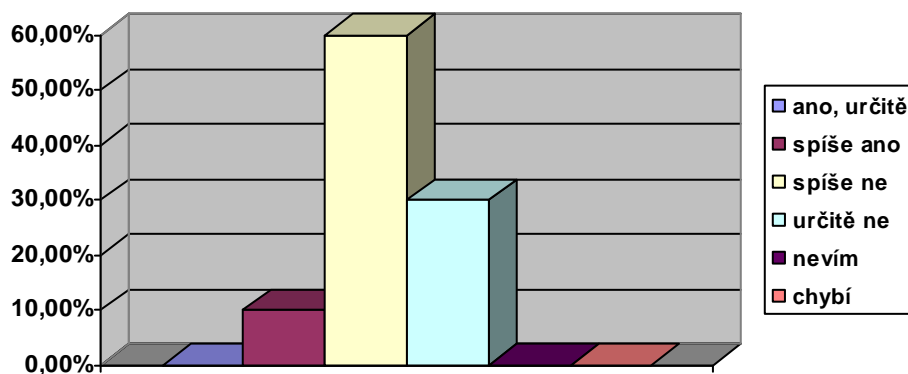
Tabulka č. 5 – vyhodnocení dotazu ohledně zavedení společného systému výměny informací a vzájemné spolupráce všech dotčených orgánů a organizací zabývajících se problematikou domácího násilí

jednotný systém / počet	celkem	podíl
ano, určitě	7	70%
spíše ano	3	30%
spíše ne	0	0,0%
určitě ne	0	0,0%
nevím	0	0,0%
celkem	10	100%

Vyhodnocením dotazu ohledně zavedení společného systému výměny informací a vzájemné spolupráce všech dotčených orgánů a organizací zabývajících se problematikou domácího násilí je jednoznačně kladná odpověď všech dotázaných. Celkem 70% respondentů uvedlo ano, určitě by bylo dobré zavedení společného systému výměny informací a odpověď spíše ano uvedlo 30% z dotázaných respondentů. Společným cílem všech zúčastněných by nemělo být stíhání pachatele za každou cenu, ale odstranit násilí mezi partnery. Snahou by měla být taková opatření, která by vedla k nápravě narušených partnerských vztahů.

Tabulka č. 6 a graf č. 6 – vyhodnocení informovanosti ohrožených osob, ale i postoj celé veřejnosti k problematice domácího násilí, zda je veřejnost s danou problematikou dostatečně seznámena

informovanost / počet	celkem	podíl
ano, určitě	0	0,0%
spíše ano	1	10%
spíše ne	6	60%
určitě ne	3	30%
nevím	0	0,0%
chybí	0	0,0%
celkem	10	100%

Žádný z respondentů neuvedl tu skutečnost, že by informovanost o problematice domácího násilí byla dobrá. Spíše ano uvedlo pouze 10% respondentů, odpověď spíše ne označilo nejvíce respondentů, to je 60% a odpověď určitě ne označilo 30% respondentů. Ze zjištěných výsledků vyplývá, že vydávání a distribuce letáků, pořádání přednášek a besed i ve veřejnoprávních prostředcích, dle názoru policistů z Okresního ředitelství Policie ČR v Nymburce, stále není na potřebné výši a informovanost občanů je nedostatečná. Nikdo z dotázaných respondentů nevyužil v předloženém dotazníku možnosti doplnit další zdroje informací, které v současné době chybí.

Tabulka č. 7 – požadavek na zajištění specializovaných poraden pro řešení případů domácího násilí v rámci regionu

poradny / počet	celkem	podíl
ano, určitě	10	100%
spíše ano	0	0,0%
spíše ne	0	0,0%
určitě ne	0	0,0%
nevím	0	0,0%
celkem	10	100%

Všichni dotázaní odborníci by přivítali zřízení specializovaných poraden pro řešení případů domácího násilí v regionu. Tzv. pod jednou střechou by byly zajištěny potřebné služby jak pro oběti, tak i pachatele domácího násilí. Jednalo by se například o preventivní či terapeutické rozhovory s pachatelem domácího násilí, sociálně právní pomoc oběti,

psychologickou pomoc oběti, materiální či finanční pomoc, pomoc při zajištění azylového bydlení, pomoc při trestněprávním řízení apod. Specialisté z poraden by mohli udržovat stálý kontakt s oběťmi bez ohledu na to, zda došlo ke spáchání trestného činu, a v případě jeho spáchání by mohli poskytnout policii informace o vývoji problému v rodině.

Tabulky č. 8a až 8d – označují druhy domácího násilí, které bylo oznámeno a prověřováno v roce 2005 v rámci nymburského regionu z hlediska četnosti:

- a) fyzické násilí
- b) psychické násilí
- c) sexuální násilí
- d) ekonomické násilí

Tabulka 8a – fyzické násilí		
četnost / počet	celkem	podíl
nejčastěji	8	80%
méně často	2	20%
výjimečně	0	0,0%
nebylo zjištěno	0	0,0%
celkem	10	100%

Z výsledků jednoznačně vyplývá, že fyzické násilí je nejčastější formou (uvedeno celkem 80% případů) domácího násilí, které vede k tomu, že problém je nahlášen policii. 20% respondentů uvedlo fyzické násilí jako méně časté.

Tabulka 8b – psychické násilí		
četnost / počet	celkem	podíl
nejčastěji	0	0,0%
méně často	8	80%
výjimečně	2	20%
nebylo zjištěno	0	0,0%
celkem	10	100%

Samostatně nahlášené případy psychického násilí jsou respondenty uváděny v 80% nahlášených případů jako méně časté, výjimečně je uváděno ve 20%. Ve skutečnosti se tento druh násilí vyskytuje nejčastěji a má jediný záměr – utiskovat, vydírat, vyhrožovat

druhé osobě poškozením života nebo omezováním osobní svobody a vyznačuje se vysokou latencí, zůstává tzv. za zavřenými dveřmi v rodině nebo domácnosti a je vlastně prvním příznakem počínajícího násilí.

Tabulka 8c – sexuální násilí		
četnost / počet	celkem	podíl
nejčastěji	2	20%
méně často	0	0,0%
výjimečně	6	60%
nebylo zjištěno	2	20%
celkem	10	100%

Sexuální násilí vůči obětem domácího násilí jako nejčastější projev násilí je uváděno ve 20% nahlášených případů, výjimečně 60% případů a nebylo zjištěno 20%.

Tabulka 8d – ekonomické násilí		
četnost / počet	celkem	podíl
nejčastěji	0	0,0%
méně často	0	0,0%
výjimečně	2	20%
nebylo zjištěno	8	80%
celkem	10	100%

Ekonomické násilí bylo výjimečně zjištěno ve 20% případů a v 80% nebylo zjištěno vůbec.

Shrnutím všech zjištěných výsledků lze konstatovat, že nejčastěji oznámeným a řešeným problémem při šetření případů domácího násilí je fyzické násilí. Druhým nejčastěji ohlášeným případem je násilí sexuální. Psychické násilí je šetřeno méně často, ale nechá se předpokládat, že je bezpochyby průvodním jevem všech typů domácího násilí, že žádný z uváděných druhů násilí neexistuje izolovaně, ale že se navzájem prolínají. Lze říct, že ve skutečnosti neexistuje čisté fyzické násilí bez psychického. Fyzické napadání je vždy doprovázeno i emocionálním deptáním a urážkami. Čisté psychické týrání, kdy se agresor zaměřuje pouze na vyhrožování, vzbuzování strachu, nesmyslné příkazy a ponižování oběti není výjimečné, ale výjimečně je oznamováno (např. tehdy, jestliže násilník má v ruce zbraň a oběti vyhrožuje vážnou újmou na zdraví či zbavením života a

oběť má vážnou obavu, že pachatel své výhružky uskuteční). Ekonomické násilí dle provedeného šetření bylo zjištěno výjimečně, uvedeno 20% případů, či nebylo zjištěno vůbec, což samozřejmě neznamená, že by se nevyskytovalo, ale zřejmě není tím hlavním důvodem pro oznámení na policii, toto může být řešeno i prostřednictvím různých finančních dávek a podpor prostřednictvím sociálního odboru.

Tabulka č. 9 – nejčastější oznamovatelé domácího násilí v roce 2005 dle zkušeností policistů

oznamovatel / počet	celkem	podíl
oběť	6	60%
příbuzný, známý	2	20%
svědek	0	0,0%
pachatel	0	0,0%
jiný	2	20%
celkem	10	100%

Jak vyplývá z uvedené tabulky, nejvíce případů domácího násilí bylo řešeno na základě oznámení oběti domácího násilí, což je uváděno celkem v 60% odpovědí respondentů. Dalším častým oznamovatelem domácího násilí je osoba blízká oběti, dle provedeného šetření ve 20% případů. Jiný oznamovatel, v tomto případě se vždy jednalo o lékaře, podal oznámení celkem ve 20% případů domácího násilí. Nestalo se, že by oznámení podal náhodný svědek či sám pachatel.

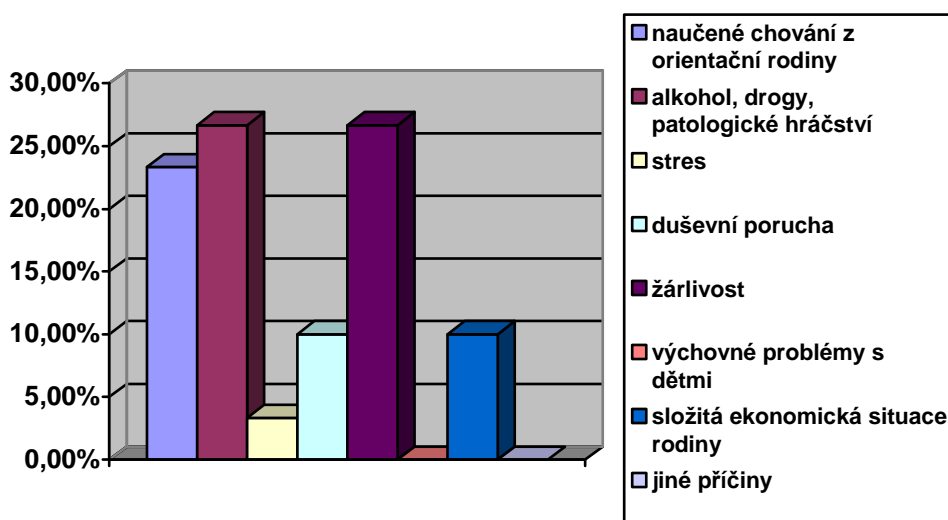
Tabulka č. 10 – vyjádření názoru policistů na povinnou léčebnou terapii pachatelů domácího násilí, zda by v některých případech mohla být vhodnějším řešením než přísnější tresty

terapie / počet	celkem	podíl
ano, určitě	1	10%
spíše ano	1	10%
spíše ne	5	50%
určitě ne	3	30%
nevím	0	0,0%
celkem	10	100%

Na otázku, zda spíše než přísnější tresty pro pachatele domácího násilí by byla vhodnějším řešením povinná terapie pachatele vyjádřilo jednoznačný souhlas pouze 10% respondentů, odpověď spíše ano uvedlo rovněž 10% respondentů. Většina dotázaných – to je celkem 50% - vyjádřila své stanovisko spíše neupřednostňovat terapii před přísnějšími tresty a 30% dotázaných uvedlo, že určitě jsou přísnější tresty vhodnějším řešením než povinná léčebná terapie.

Tabulka č. 11 a graf č. 11 – uvedení hlavních příčin, které vedly ke vzniku domácího násilí ze strany pachatelů, tak jak vyplynulo z praxe policistů v průběhu roku 2005 (z uvedené nabídky byly respondentem označeny tři hlavní a nejčastěji se vyskytující důvody)

příčina / počet	celkem	podíl
naučené chování z orientační rodiny	7	23,33%
alkohol, drogy, patologické hráčství	8	26,67%
stres	1	3,33%
duševní porucha	3	10%
žárlivost	8	26,67%
výchovné problémy s dětmi	0	0,0%
složitá ekonomická situace rodiny	3	10%
jiné příčiny	0	0,0%
celkem	30	100%

Z nabídnutých možností příčin a důvodů, které by mohly být spouštěčem pro vznik domácího násilí, byly respondenty vybrány tři hlavní příčiny: vliv alkoholu a drog

v 26,67% případů, žárlivost partnera rovněž v 26,67% případů a naučené chování z orientační rodiny celkem uvedeno v 23,33%. Dušení porucha jako příčina domácího násilí byla označena v 10% případů, stejně tak i složitá ekonomická rodiny. Stres pachatele byl označen v 3,33% zjištěných případů. Výchovné problémy s dětmi nebyly označeny jako důvod domácího násilí, a další jiné příčiny nebyly doplněny ani označeny. Uvedená tabulka je pouze orientační, samozřejmě že se mohou vyskytovat i zcela jiné příčiny pro vznik domácího násilí (např. studená večere, nepořádek v bytě atd.), které mají pouze zástupný charakter, a hlavní příčinou násilí je pouze osobnost pachatele, jeho povahové založení a agresivními sklony.

Tabulka č. 12 – vyjádření názoru policistů k případnému vyškolení alespoň jednoho specialisty – odborníka se zaměřením na problematiku domácího násilí na každém okresním ředitelství Policie ČR

specialista / počet	celkem	podíl
ano, určitě	10	100%
spíše ano	0	0,0%
spíše ne	0	0,0%
určitě ne	0	0,0%
nevím	0	0,0%
celkem	10	100%

Na otázku, zda by bylo přínosem pro práci policie při řešení případů domácího násilí zajištění a vyškolení alespoň jednoho specialisty na uvedenou problematiku, odpovědělo ano, určitě 100% respondentů. Tento jednoznačně vyjádřený názor všech oslovených odborníků dává jasný důkaz o tom, že je třeba o této funkci vážně uvažovat. Vždyť jestliže se týraná oběť rozhodne uvědomit policii, jedná se již o krizovou situaci, kdy se cítí být ohrožena na zdraví či na životě. Z toho důvodu by měl u policie právě nezastupitelné místo odborník – specialista, který by byl vycvičen zejména ve správné komunikaci s obětí domácího násilí a byl by schopen poskytnout praktickou pomoc a podporu.

3.6 Shrnutí výsledků praktické části

Bakalářská práce měla stanoveny tři hlavní předpoklady:

1. lze předpokládat, že informovanost policie o problematice domácího násilí a její schopnost na místě incidentu rozeznat domácí násilí od jiných problémů či krizí je na dobré úrovni,
2. lze předpokládat, že úroveň právního vědomí společnosti vůči domácímu násilí a zejména schopnost ohrožených osob řešit svou životní situaci je nedostatečná,
3. nejčastějším oznamovatelem domácího násilí je oběť domácího násilí a hlavním důvodem k oznámení je násilí fyzické, kterého se pachatel na oběti dopouští.

Ad. 1.

Předpoklad, že informovanost policie o problematice domácího násilí a její schopnost na místě incidentu rozeznat násilí od jiných problémů a krizí a situaci kompetentně řešit, se nepotvrdil. Z tabulky č. 1 a grafu č. 1 je zřejmé, že žádný z dotázaných policistů se nedomnívá, že by informovanost policie o problematice řešení případů domácího násilí byla dobrá. Celkem 70% z dotázaných respondentů uvedlo, že informovanost je vyhovující a 30% odpovědělo, že informovanost v dané věci je špatná. Jak následně vyplývá z tabulky č. 2, celkem 60% příslušníků policie by uvítalo vytvoření metodického pokynu pro postup policie při řešení případů domácího násilí a jeho následků, odpověď spíše ano na uvedenou otázku uvedlo 40% respondentů. Složitě je pro policisty rovněž rozlišení domácího násilí od jiných problémů či krizí, což je vyjádřeno v tabulce č. 3, kdy žádný z respondentů na otázku neodpověděl jednoznačně ano. Spíše ano uvedlo 50% dotázaných respondentů, odpověď spíše ne označilo 40% dotázaných a určitě nelze rozeznat domácí násilí uvedlo 10% policistů.

Základní povinností policie při řešení případů domácího násilí by mělo být zajištění bezpečnosti oběti, umět jí nabídnout pomoc a praktickou podporu, jestliže je to

nezbytné, též zajistit lékařskou péči a náhradní ubytování. Policie by měla řádně zadokumentovat incident, k němuž byla povolána. Zajistit veškeré zbraně, jichž bylo užito, jakož i další předměty, představující na místě činu bezprostřední hrozbu. Zajistit i předměty hodné pozornosti policie – roztrhané oblečení, škody na majetku, výhružné dopisy či zprávy na záznamníku, známky vloupání, zadokumentování modřin a jiných stop násilí na těle oběti. Právě fotografie zachycující zranění oběti a škody v domě jsou těmi nejdůležitějšími důkazy. Zahájit stíhání pachatele, eventuálně postoupit věc k projednání správnímu orgánu. Povinností policie je rovněž zajistit, aby po jejím odchodu z místa činu nebyla oběť vystavena pokračujícímu útoku, nebo jestliže si to oběť přeje, vyprovodit ji do bezpečí. V praxi je skutečnost leckdy odlišná, neboť policisté jsou stejně jako převážná část laické veřejnosti ovlivněni postojem, že v případě domácího násilí se jedná o problém soukromé povahy, jde o konflikt uvnitř vztahu, který si musí zúčastnění vyřešit sami mezi sebou. Často se domnívají, že jim zákon nedává patřičné nástroje k adekvátnímu zákroku. K dispozici nejsou přesné metodické pokyny, kterými by byly stanoveny jasné pokyny k postupu v těchto specifických situacích, například jak zasáhnout, taktika a způsob výslechu, zajištění důkazů apod. Policie se tak může dopouštět sekundární viktimizace oběti tím, že při oznámení domácího násilí bagatelizuje a odmítá přijmout trestní oznámení, snaží se oběť přesvědčit, že se vlastně nic nestalo, a pokud ano, jde pouze o přestupek. Necitlivým přístupem k oběti, nedůvěrou k její výpovědi, ovlivňováním výpovědi, například nepřesnou formulací do protokolu, ale i upíráním informací oběti.

Pro výkon praxe policie je proto nezbytné kvalitní proškolení policistů k tomuto tématu. Výcvik je nezbytným předpokladem k efektivním zásahům v případech domácího násilí. Každé oznámené domácí násilí a zásah by mělo být zaneseno do policejní databáze, aby bylo k nahlédnutí a k dispozici k případnému dalšímu využití, neboť jestliže jeden den vyjede policejní hlídka k zákroku proti pachateli domácího násilí, tak na další zákrok proti témuž pachateli už vyjíždí hlídka jiná, která nemusí být o věci informována. Policie by měla řešit všechny oznámené případy domácího násilí, včetně těch, které nevedou k zahájení trestního stíhání pachatele. Je třeba mít na paměti, že domácí násilí není jediným izolovaným násilným atakem, ale opakovanou a dlouhodobou záležitostí se vzrůstající intenzitou. Při řešení případů domácího násilí má policie jistým způsobem ulehčenou práci, pachatel je vždy znám. Postup proti pachatelům domácího násilí by měl být stejný jako postup proti pachatelům dopouštějících se násilí proti osobám cizím, a

domácí násilí by mělo být s ohledem na jeho sociální následky chápáno jako veřejná záležitost.

Ad. 2.

Předpoklad, že úroveň právního vědomí společnosti vůči domácímu násilí a zejména schopnost ohrožených osob řešit svou životní situaci je nedostatečná, se provedeným šetřením potvrdil. Výsledek šetření je vyhodnocen v tabulce č. 6 a grafu č. 6, kdy žádný z respondentů neuvedl skutečnost, že by informovanost o problematice domácího násilí byla na dobré úrovni. Odpověď spíše ano uvedlo pouze 10% respondentů, odpověď, že informovanost spíše není dobrá označilo nejvíce respondentů, a to celkem 60%. Odpověď určitě ne označilo 30% respondentů. Ze zjištěných výsledků vyplývá, že vydávání a distribuce informačních letáků, pořádání přednášek a besed na dané téma není na potřebné výši a informovanost osob není dostatečná. Určitým krokem vpřed je jistě zřízení a provoz nepřetržité linky pro oběti domácího násilí, provozované Bílým kruhem bezpečí. Je faktem, že bez pomoci zvenčí nemá oběť ani pachatel šanci domácí násilí zvládnout. Oběti chybí síla a prostředky k řešení situace a pachateli zájem. Oslovení policisté soudí, že násilí uvnitř partnerských vztahů je závažný problém o kterém nelze mlčet a všichni dotázaní by přivítali zřízení specializovaných poraden pro řešení případů domácího násilí (viz. tabulka č. 7). V rámci regionu by bylo zřízeno centrum pro pomoc obětem domácího násilí, které by zajišťovalo potřebné služby nejen pro oběti, ale i pro pachatele domácího násilí. Specialisté z centra by mohli udržovat stálý kontakt s oběťmi domácího násilí bez ohledu na to, zda došlo ke spáchání přestupku či trestného činu (tuto povinnost policie nemá, řídí se pouze trestním zákonem, zákonem o přestupcích a zákonem o policii, které jsou zaměřeny pouze k osobě pachatele) a v případě jeho spáchání by poradna mohla poskytnout policii informace o vývoji problému v rodině.

V současné době je pomoc obětem domácího násilí zajišťována různými subjekty (sociální odbor, poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy, krizové centrum, probační a mediační služba, policie, lékaři atd.), což je zřejmé z tabulky č. 4a až 4f. Tyto služby jsou pouze dílčí a roztržité, a i zde mohou vznikat problémy při kontaktu s oběťmi násilí. Někteří pracovníci uvedených institucí nedovedou poskytnout obětem základní informace, ale ani poradit, jak situaci dále řešit. Přitom již z rozhovoru s obětí je zřejmé, že ve vztahu mezi partnery je zvýšené riziko domácího násilí. V tomto případě by proškolený pracovník měl být schopen pomoci oběti vypracovat bezpečnostní plán postupu při domácím

násilí. Jednoduchými dotazy zjistit povahu a okolnosti útoku – zjistit stupeň ohrožení. Důležitým kritériem je rovněž postoj pachatele domácího násilí, zda přijímá či nepřijímá odpovědnost za své chování. Pokud se pachatel chce změnit, existuje šance na zachování vztahu, ale na nápravě i změně stávajícího stavu se musí podílet oba partneři. Je však třeba počítat s tím, že ztracená důvěra a pocit bezpečí se obnovují velmi dlouho. Důležité je rovněž povzbudit oběť psychicky, a není-li šance na nápravu stavu mezi partnery, měli by pracovníci těchto organizací být schopni pomoci oběti s podáním trestního oznámení na policii.

Ad. 3.

Předpoklad, že nejčastějším oznamovatelem domácího násilí je oběť a hlavním důvodem pro oznámení domácího násilí je násilí fyzické, jak je patrné z vyhodnocení v praktické části v tabulce č. 8a a tabulce č. 9, se potvrdil. Celkem 80% z dotázaných policistů označilo fyzické násilí jako nejčastěji oznámený důvod domácího násilí v roce 2005 a 20% respondentů fyzické násilí označilo jako důvod méně častý. Zde lze uvést, že s fyzickým násilím úzce souvisí i násilí psychické, neboť fyzické napadání je zpravidla doprovázeno i vyhrožováním, vzbuzováním strachu, vydáváním nesmyslných příkazů a ponižováním oběti. Nejvíce případů domácího násilí bylo řešeno na základě oznámení oběti domácího násilí, což je uváděno celkem v 60% odpovědí dotázaných policistů. Druhým častým oznamovatelem je osoba blízká oběti, dle provedeného šetření ve 20% případů. Jiný oznamovatel, v tomto případě se jednalo vždy o lékaře, podal oznámení celkem ve 20% případů. Oběti domácího násilí většinou sdělí jen málo informací o svém problému, často trpí studem a mohou uvádět jiné důvody pro svá zranění. Podá-li trestní oznámení oběť domácího násilí, je možné pachatele stíhat pouze se souhlasem poškozeného (oběti). Tento souhlas může oběť po zahájení trestního stíhání pachatele vzít zpět. Pokud bude zjištěno, že souhlas byl vzat zpět pod nátlakem, nebo je poškozeným dítě, případně osoba nezpůsobilá k právním úkonům, orgán činný v trestním řízení k tomu, že byl souhlas vzat zpět, nepřihlédne. Ale je problematické dokázat, že k zpětvzetí souhlasu nedošlo v tísní, pod pohrůzkami a vydíráním, když oběť i pachatel žijí dále ve společné domácnosti a závislost a podřízenost přetrvávají. Výslovně odepřený souhlas však nelze znovu udělit. Oběť dá souhlas s trestním stíháním tehdy, jsou-li útrapy nesnesitelné a je-li ohroženo psychické zdraví nezletilých dětí, nebo má-li možnost opustit společnou domácnost. Výjimkou není domácí násilí, které přetrvává i po rozvodu partnerů, kteří mají nadále společné bydliště.

4 Závěr

„Láska představuje výraz nejčastěji snad užívaný ve všech tvarech i pádech nejen básníky, ale na celém světě v různých jazycích u docela obyčejných smrtelníků. Podobně jako přátelství, i tento vztah je výměnou „pohlazení“. Můžeme ho stejně dobře označit jako „přenos“, avšak specifický, s vysokým stupněm emočního napětí a afektivity. Způsobuje vzájemnou a silnou přitažlivost dvou osob opačného pohlaví. Přátelství umožňuje kladný přenos současně i u více jedinců. Láska jen u dvou. Také ona vytváří „vodivé pole“ citu a rozumu, sloučené však v docela jiných poměrech a v jiném dávkování. Poměrně klidnou a vyrovnanou citovou atmosféru přátelství, voleného střídmostí úvahou, nahrazuje láska mnohdy rozbouřenými vlnami citu, afekty, prudkým hnutím mysli, něčím, co rozumově ovlivňujeme zcela nepatrně a mnohdy jen okrajově“ (Pondělíček, 1981, s. 184).

Domácí násilí je specifický problém a vyžaduje i zvláštní řešení. Pachatel i oběť jsou osoby blízké, jsou na sobě vzájemně citově a ekonomicky závislé, do společného svazku vstoupili dobrovolně a na základě vlastního rozhodnutí. Značná část veřejnosti vnímá násilí uvnitř rodin jakou soukromou věc, ve které se cizí člověk může jen těžko orientovat, a proto je lepší se do tohoto problému nevměšovat. Obecně je domácí násilí společností odsuzováno již dlouho, přesto jde o problém, o kterém lidé neradi hovoří. Sousedé, svědci i mnoho z těch, kteří by mohli včas pomoci, tento problém vnímají jako něco, co není „moje věc, můžou si za to sami“. Násilí páchané v soukromí ohrožuje nejen zdraví a život oběti, ale i vývoj dětí, které v takové rodině vyrůstají. Vliv násilí na dětech se může projevit i v jejich pozdějších obdobích života. Mohou být nadměrně agresivní, nekomunikativní nebo depresivní. Ve škole se zhoršuje jejich prospěch, mívají noční děsy, někdy se mohou pokusit o sebevraždu. A toto už není záležitost soukromá, ale záležitost, která patří do oblasti trestněprávní, do ochrany lidských práv a úloha státu je zde nezpochybnitelná.

Začátkem měsíce března 2006 Poslanecká sněmovna prosadila zákon, podle kterého bude moci policie až na deset dnů vykázat z domu či bytu násilníka, který opakovaně bije, týrá nebo jinak terorizuje ostatní členy své rodiny. Vykázání může být prodlouženo až na

jeden rok v případě, že o věci rozhoduje soud. Pokud zákon podepíše prezident republiky, začne platit v roce 2007. Uvedený zákon bude mít svým způsobem preventivní úlohu. Včasný zásah policie a soudu v případě domácího násilí může snížit riziko stupňování násilí. Násilníka bude moci policie vykázat z bytu bez ohledu na právní vztahy k bytu okamžitě a na místě. Policie poskytne vykázanému pomoc při hledání ubytování. Nemělo by již docházet k paradoxní situaci, že matka s dětmi skončí v azylovém domě a agresor zůstane v klidu v bytě. Soud bude moci zakázat pachateli přibližovat se k oběti. Do návrhu zákona se nepodařilo prosadit zrušení nutného souhlasu poškozeného (oběti) se stíháním osoby blízké (jedná se o příbuzné osoby v pokolení přímém, sourozence, osvojitele, osvojence, manžela a druha), což je zejména u případů domácího násilí naprosto nepřijatelné. V jiných případech, není-li poškozenou osobou osoba blízká, je zde povinnost stíhat všechny trestné činy, o kterých se policie či státní zástupce dozví, a na postoji poškozeného nezáleží.

Hlavním cílem prevence a intervence by nemělo být stíhání pachatele za každou cenu, ale snaha pomoci partnerskému vztahu zastavit násilné incidenty zásahem z vnějšku. Ani oběti domácího násilí nežádají tvrdou represi, ale jejich hlavním přáním je žít v partnerském svazku bez násilí. Úkolem všech subjektů, které se podílejí na řešení problematiky domácího násilí by mělo být takové opatření, které by dávalo šanci na nápravu narušených vztahů tam, kde ještě oba partneři, to je oběť i pachatel, chtějí vztah udržet, a ochránit oběť tam, kde další společné soužití již není možné.

5 Navrhovaná doporučení

Z pohledu policie je nejpodstatnější chránit oběť domácího násilí před útokem agresora. Důraz by proto měl být kladen na řádné proškolení policie pro optimální postup při řešení případů domácího násilí. Jednoznačným přínosem by bylo zajištění specialistů na uvedenou problematiku, kteří by byli vycvičeni ve správné komunikaci s obětí domácího násilí a byli by schopni jí poskytovat praktickou pomoc a podporu. Policie často zajišťuje první pomoc obětem domácího násilí, přijímá oznámení o případech domácího násilí a plní policejní úkoly směrem k agresorovi. Při plnění svých povinností spolupracuje s dalšími státními i nestátními subjekty, které se účinně podílejí na řešení domácího násilí, a proto by společným cílem všech zúčastněných mělo být zavedení společného systému výměny informací. V teoretické části bakalářské práce byla v tabulce č. 7 vyhodnocena odpověď na otázku, zda by bylo přínosem zřízení specializovaných poraden pro řešení případů domácího násilí v rámci každého regionu. Všichni dotázaní respondenti by vybudování těchto zařízení přivítali, neboť v pravomoci policie není vstupovat do soukromého života osob, do jejich občansko-právních vztahů a řešit vzniklé konflikty v rodině, pokud nejde o protiprávní jednání vůči zájmům chráněných zákony, jimiž jsou zejména život a zdraví osob, případně majetek, a právě zde by měli své nezastupitelné místo odborníci z uvedených poraden. Tzv. pod jednou střechou by byly zajišťovány potřebné služby jak pro oběti, tak i pachatele domácího násilí. Například terapeutické rozhovory s pachatelem, nebo poskytování psychologické pomoci oběti. Specialisté by mohli udržovat stálý kontakt s partnery bez ohledu na skutečnost, zda došlo ke spáchání trestného činu, v případě jeho spáchání by mohli policii poskytnout informace o vývoji problému v rodině.

Výše uvedená navrhovaná opatření by měla hlavně přispět k tomu, aby nedocházelo k případům, že policie odmítne přijmout oznámení či zasáhnout při oznámení incidentů v rodině. Rovněž jednotlivé útoky mezi dvěma partnery by neměly být posuzovány odděleně, ale je třeba, aby byly vnímány v souvislosti s předchozími incidenty.

6 Seznam použitých odborných zdrojů:

ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Tiskový servis: odbor prevence kriminality MV, výběr – květen 2002*. Praha

HIRIGOYEN, Marie-France. *Psychické násilí v rodině a v zaměstnání*. 1. vydání. Praha: Academia, nakladatelství věd ČR, 2002. ISBN 80-200-0994-9

PONDĚLÍČEK, Ivo. *Cesty k sobě i k druhým. Kapitoly z praktické psychologie*. 1. vydání. Praha: Mladá fronta, 1981. 23-002-81

VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese: variabilita a patologie lidské psychiky*. 3. vydání. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-678-0

VÝROST, Jozef, SLAMĚNÍK, Ivan. *Aplikovaná sociální psychologie II*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, spol. s r. o., 2001. ISBN 80-247-0042-5

Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších změn a doplňků

Zákon ČNR č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších změn a doplňků

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších změn a doplňků

7 Seznam příloh

Příloha č. 1: Dotazník pro policisty na téma domácí násilí

Příloha č. 2: Grafické vyjádření dat získaných dotazníkovým šetřením

Příloha č. 3: Adresář kontaktů v případech domácího násilí

Příloha č. 1

Dotazník k bakalářské práci na téma domácí násilí (DN), zaměřený konkrétně na problematiku partnerského násilí, přičemž cílem šetření je analyzovat zkušenosti policistů z Okresního ředitelství Policie ČR v Nymburce s řešením případů domácího násilí v roce 2005, které by následně mohly přispět k prevenci tohoto sociálně patologického jevu. Dotazník je anonymní, údaje budou použity pouze pro bakalářskou práci a nebudou jinak zneužity.

Datum vyplnění dotazníku:

1. Domníváte se, že informovanost policie o problematice domácího násilí je v současné době:

- ☐ dobré úrovni
- ☐ vyhovující
- ☐ špatná
- ☐ problematiku se nezajímám

2. Považoval(a) byste za vhodné vytvoření metodického pokynu pro postup policie při řešení domácího násilí a jeho následků, případně pravidelné proškolení?

- ☐ ano, určitě
- ☐ spíše ano
- ☐ spíše ne
- ☐ určitě ne
- ☐ nevím

3. Domníváte se, že lze na místě incidentu rozeznat domácí násilí od jiných problémů a krizí?

- ☐ ano, určitě
- ☐ spíše ano
- ☐ spíše ne
- ☐ určitě ne
- ☐ nevím

4. Při řešení případu domácího násilí jste kontaktoval(a) i jiné orgány či organizace, označte, jak hodnotíte podle uvedené škály dostupnost a koordinovanost spolupráce s těmito subjekty:

3 - dobrá 2 - částečná 1 – žádná 0 - nebylo třeba žádat

☐ sociální odbor – sociální pracovníci	3	2	1	0
☐ poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy	3	2	1	0
☐ krizové centrum	3	2	1	0
☐ soudy, probační a mediační služba	3	2	1	0
☐ nestátní organizace (azylové domy, charita)	3	2	1	0
☐ soukromé subjekty (psycholog)	3	2	1	0
☐ jiné.....	3	2	1	0

5. Bylo by přínosem pro řešení jednotlivých případů DN zavedení společného systému a výměny informací a vzájemné spolupráce všech dotčených orgánů a organizací (policie, probační a mediační služba, sociální odbor, zdravotnická zařízení, nestátní organizace...)?

- ☐ ano, určitě
- ☐ spíše ano
- ☐ spíše ne
- ☐ určitě ne
- ☐ nevím

6. Důležitým preventivním krokem při řešení a odhalování problému DN je také postoj veřejnosti, ale zejména schopnost ohrožených osob řešit svou životní situaci. Domníváte se, že vydávání a distribuce informačních letáků, přednášek a besed na toto téma je dostatečné?

- ☐ ano, určitě
- ☐ spíše ano
- ☐ spíše ne
- ☐ určitě ne
- ☐ nevím
- ☐ chybí.....

7. Bylo by vhodné pro řešení případů DN zřízení specializovaných poraden pro osoby ohrožené domácím násilím (zajištění poradenství v oblasti trestně právní, sociální, psychologické atd.) v rámci regionu?

- ☐ ano, určitě
- ☐ spíše ano
- ☐ spíše ne
- ☐ určitě ne
- ☐ nevím

8. Stanovte pořadí a označte na uvedené škále, které druhy domácího násilí byly na základě Vaší praxe v roce 2005 nejčastěji zjištěny, oznámeny:

3 – nejčastěji	2 – méně často	1- výjimečně	0 – nebylo zjištěno
fyzické		3 2	1 0
psychické		3 2	1 0
sexuální		3 2	1 0
ekonomické		3 2	1 0

9. Kdo byl v roce 2005 na základě Vašich zkušeností nejčastěji oznamovatelem domácího násilí

- ☐ oběť
- ☐ příbuzný, známý
- ☐ náhodný svědek
- ☐ pachatel
- ☐ jiný.....

10. Domníváte se, že spíše než přísnější tresty pro pachatele domácího násilí by byla vhodnějším řešením povinná terapie pachatele?

- ☐ ano, určitě
- ☐ spíše ano
- ☐ spíše ne
- ☐ určitě ne
- ☐ nevím

11. Z Vaší praxe při řešení případů domácího násilí je hlavní příčinou domácího násilí ze strany pachatele:

- ☐ naučené chování z orientační rodiny
- ☐ alkohol, drogy, patologické hráčství
- ☐ stres
- ☐ duševní porucha
- ☐ žárlivost
- ☐ výchovné problémy s dětmi
- ☐ složitá ekonomická situace rodiny
- ☐ jiné příčiny

12. Bylo by přínosem pro práci policie při řešení případů domácího násilí zajištění a vyškolení alespoň jednoho specialisty na uvedenou problematiku?

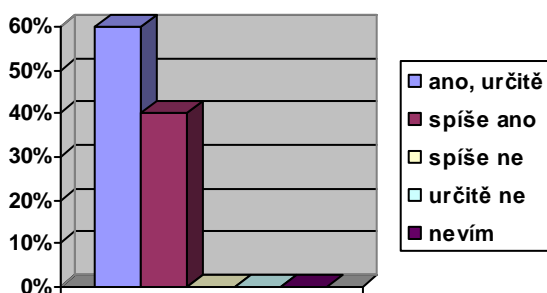
- ☐ ano, určitě
- ☐ spíše ano
- ☐ spíše ne
- ☐ určitě ne
- ☐ nevím

Toto byla poslední otázka, děkuji Vám za Vaše názory a čas věnovaný vyplnění tohoto dotazníku.

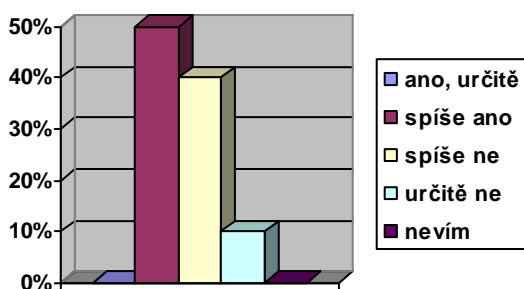
Svatava Fiedlerová

Příloha č. 2

Graf č. 2 – upozorňuje na požadavek vytvoření metodického pokynu pro postup policie při řešení případů domácího násilí a jeho následků a pravidelné proškolení uvedené problematiky

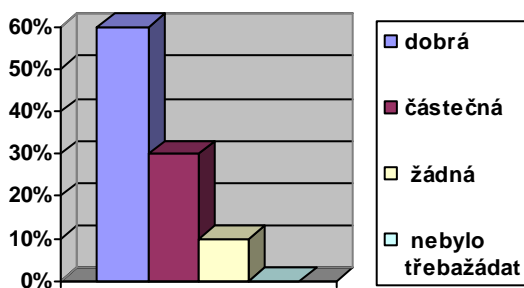

Graf č. 3 – vyjadřuje názor respondentů, zda lze na místě incidentu rozeznat domácí násilí od jiných problémů a krizí

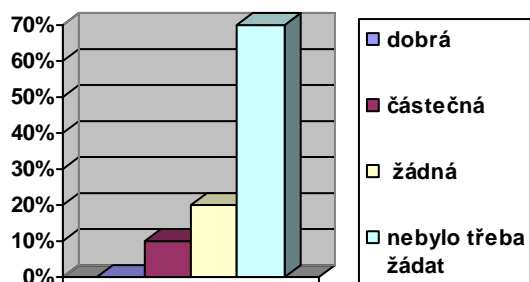

Grafy č. 4a až 4f – vyznačují dostupnost a koordinovanost spolupráce s jinými subjekty v rámci řešení případů domácího násilí

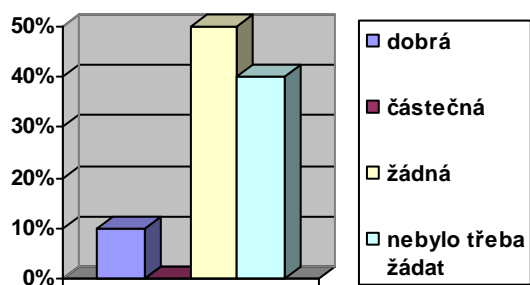
4a – spolupráce se sociálním odborem, sociální pracovníci

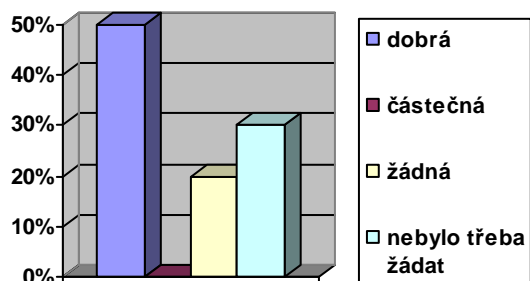
4b – spolupráce s poradnou pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy

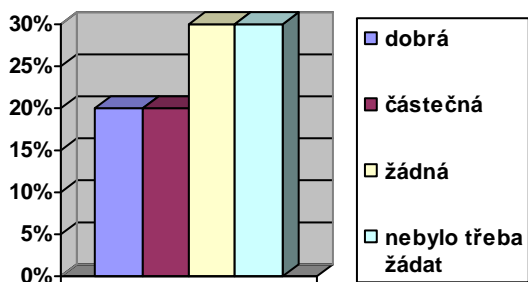
4c – spolupráce s krizovým centrem (DONA, Bílý kruh bezp. apod.)

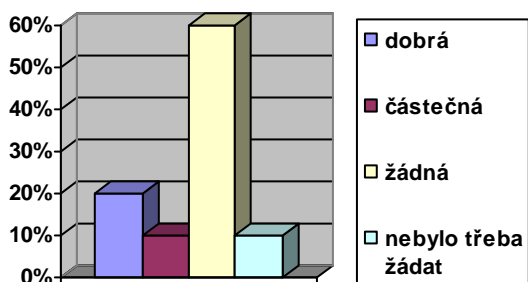
4d – spolupráce se soudy, probační a mediační službou

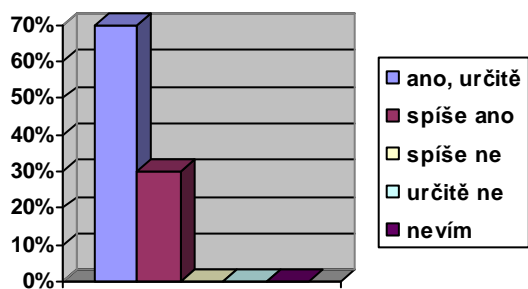
4e – spolupráce s nestátními organizacemi (azylové domy, charita)

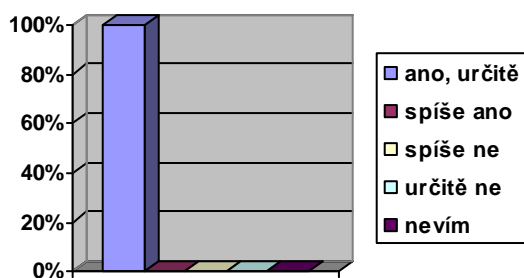
4f – spolupráce se soukromými subjekty (psycholog)

Grag č. 5 – vyhodnocení dotazu ohledně zavedení společného systému výměny informací a vzájemné spolupráce všech dotčených orgánů a organizací zabývajících se problematikou domácího násilí

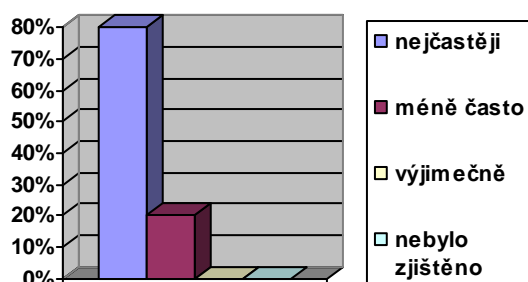

Graf č. 7 – požadavek na zajištění specializovaných poraden pro řešení případů domácího násilí v rámci regionu

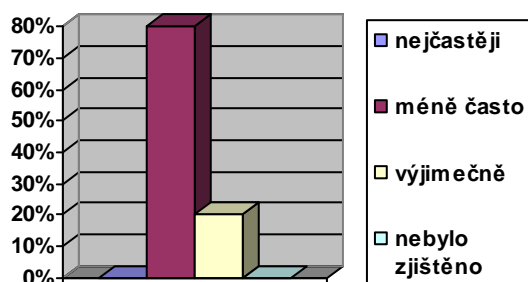

Grafy č. 8a až 8d – označují druhy domácího násilí, které bylo oznámeno a prověřováno v roce 2005 v rámci nymburského regionu z hlediska četnosti

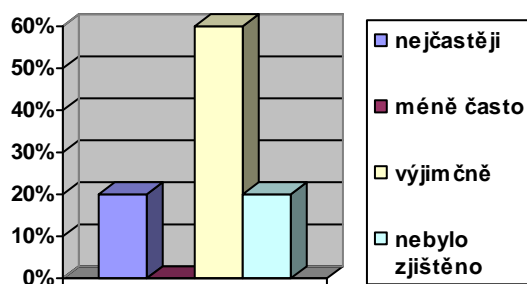
8a – fyzické násilí

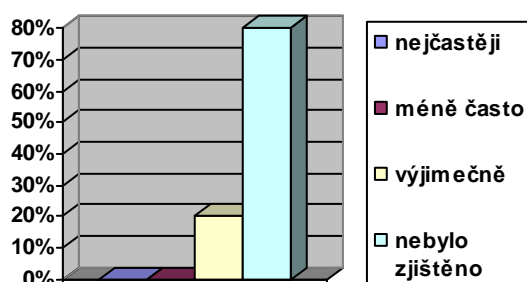
8b – psychické násilí

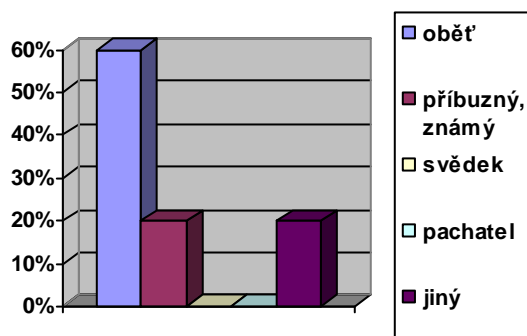
8c – sexuální násilí

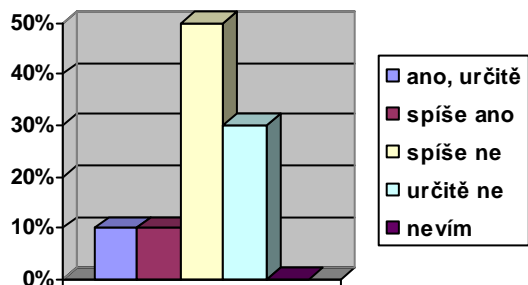
8d – ekonomické násilí

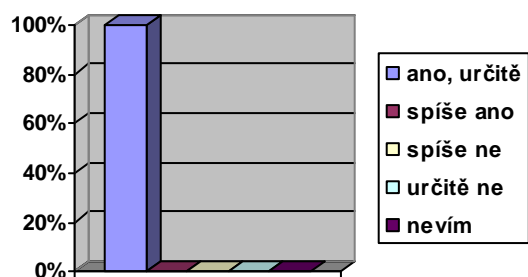
Graf č. 9 – nejčastější oznamovatelé domácího násilí v roce 2005 dle zkušeností policistů

Graf č. 10 – vyjádření názoru policistů na povinnou léčebnou terapii pachatelů domácího násilí, zda by v některých případech mohla být vhodnějším řešením než přísnější tresty

Graf č. 12 – vyjádření názoru policistů k případnému vyškolení alespoň jednoho specialisty – odborníka se zaměřením na problematiku domácího násilí na každém okresním ředitelství Policie ČR

DONA

linka pomoci obětem domácího násilí 251 511 313

- Vyslechne a pomůže volajícímu orientovat se v aktuální situaci
 - Nabízí volajícímu porozumění a důvěru
- Pomáhá volajícímu odstranit pocity viny a znovu nalézt důvěru
 - Motivuje volajícího k aktivnímu řešení situace
- Pomáhá volajícímu promyslet individuální bezpečnostní plán
- Poskytuje praktické rady a pomáhá volajícímu nalézt další vhodný postup
- Nabízí důležité informace o možných sociálně právních a trestně právních opatřeních
- Poskytuje informace o systému služeb sociální záchranné sítě pro oběti domácího násilí a trestných činů
- Může organizačně zprostředkovat pomoc, jejímž cílem je ochrana oběti (např. zprostředkování bezpečného ubytování)
- Může přivolat urgentní pomoc v případech vážného ohrožení zdraví a života

Domácí násilí nesmí zůstat privátní záležitostí Doporučujte obětem linku DONA

DONA je první linka s nepřetržitým provozem tohoto druhu, která účinně podporuje oběti domácího násilí, a to prostřednictvím snadno dosažitelné rady a podpory poskytované při zaručení úplné anonymity volajícího.

Linka DONA umožňuje obětem domácího násilí aktuální orientaci v systému záchranné sítě státních i nestátních služeb v České republice. Okamžitou odbornou psychologickou, právní, organizační a morální podporu obětem domácího násilí, jeho svědkům i osobám blízkým oběti poskytují na lince DONA speciálně vyškolení a erudovaní konzultanti.

DONA též nabízí pomáhajícím odborníkům, kteří se v rámci výkonu své profese dostávají do živého kontaktu s oběťmi domácího násilí, informace ze svých databází.

DONA je společným projektem Bílého kruhu bezpečí a Philip Morris ČR a.s.

ADRESÁŘ

kontaktů v případech domácího násilí

Všechny formy domácího násilí - partnerské, na dětech, na seniorech

* **Bílý kruh bezpečí** - sdružení pro pomoc obětem (veškeré) trestné činnosti - pomoc a psychologické i právní poradenství ženám - obětem domácího násilí je jednou z podstatných složek činnosti - od září 2001 provozuje specializovanou krizovou linku pro oběti domácího násilí.

Adresa pro Prahu: Duškova 20, 150 00 Praha 5, tel. 257 317 100, fax. 251 512 299, kontaktovat osobně nebo telefonicky v úterý nebo ve středu 17 - 20 hod. pro předem objednané ve čtvrtek v 18 - 20 h.

* **Mimopražské poradny:**
Olomouc - Na vozovce 26, PSČ 779 00 tel.: 585 423 857,
Ostrava - Ul. 28. října 124, PSČ 709 24, tel./fax: 597 489 204,
Brno - Slovinská 41, PSČ 612 00, tel.: 541 218 122,
Plzeň - Americká 42, PSČ 301 35, tel.: 377 637 695,
Pardubice - Pospíšilovo nám. 1693, PSČ 530 03 Pardubice 3, tel.: 466 265 264, <http://www.bkb.cz>

Partnerské násilí a násilí na ženách obecně

* **ROSA** - informační a poradenské centrum pro ženy - oběti domácího násilí, na **pevnou linku** je možno volat **každé pondělí a úterý od 15 do 18 h.**, kdy je poradna v provozu. Optimální je **předem se objednat na mobilní telefon.** Ženám je poskytováno podle potřeby i opakované psychosociální poradenství, nejedná se pouze o jednorázové konzultace. Klientkám jsou k dispozici sociální pracovníce, psychologičky a externí psychiatr. Po dohodě si v poradně lze domluvit konzultaci i s právníčkou. Rosa může nabídnout i **krizové ubytování v azylových bytech s utajenou adresou, ale kapacita** bytů je **omezená.** Jsou-li obsazené, hledá pro klientky ubytování v ostatních azylových domech dalších zřizovatelů.

Adresa centra - Podolská 25, 147 00 Praha 4, mob.: 602 246 102, tel./fax: 241 432 466, e-mail: rosa@telecom.cz <http://www.feminismus.cz/org/rosa> <http://www.rosa-os.cz>

* **La Strada ČR** - prevence a pomoc obětem obchodu se ženami a s ním spojeného násilí na ženách, zajištění sociální, právní, psychologické a lékařské pomoci. Info a SOS linka tel.: 222 717 171. V provozu Út a Čt 10.00 - 16.00 h., St 12.00 - 20.00 h. Pro písemný kontakt: P.O.BOX 305, 111 21 Praha 1, tel./fax.: 222 721 810 - nutno se předem objednat telefonicky. e-mail: lastrada@strada.cz

* **ELEKTRA** - centrum pomoci ženám zneužitým v dětství, krizová intervence a terapie a poradenství v případech, že součástí domácího násilí je sexuální násilí, podpůrná terapie rodinným příslušníkům, kurzy a výcviky pro odborníky **Adresa: Michnova 1622, Praha 4 - Jižní Město, tel. 227 911 110.** Stanice metra - Háje, blízko Litochlebu, Michnova je kolmá na ul. Hvězdoslavovu, prostory Elektry jsou v objektu bývalé mateřské školy, kde sídlí rovněž o.s. Proxima Sociale. http://members.tripod.com/~Elektra_cz/index.htm, na tel. lze volat od 9.00 do 15.00 hod., ke konzultaci je třeba se předem objednat.

* **ProFem** - středoevropské konzultační středisko pro ženské projekty, provozuje linku právní pomoci pro oběti násilí na ženách (proFem/AdvoCats for Women) tel. 224 910 744, linka je v provozu každou středu od 18.30 do 20.30 h. Od jara roku 2000 vydává internetový informační **zpravodaj k domácímu násilí** - <http://iZpravodaj.pro-fem.cz>. Adresa: Gorazdova 20, 120 00 Praha 2, e-mail: info@profem.cz

* **ACORUS** - psychosociální centrum Praha, komunitní práce s rodinou v krizi zapříčiněné partnerskými vztahy zatíženými násilím, poskytuje azylové ubytování pro oběti domácího násilí a jejich děti, psychoterapie, psychodiagnostika pro děti, workshopy pro pracovníky pomáhajících profesí. Z důvodů utajení před násilnými rodinnými příslušníky udává jen tel. **kontakt: 283 892 772 nebo tel./fax: 283 890 671, e-mail: acorus@atlas.cz**

* **Poradny pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy** - působí pod Městským centrem sociálních služeb a prevence, Chelčického 39, 130 00 Praha 3, tel. 222 581 311 - celkem 9 poraden.

Mimopražské organizace

* **Poradna pro ženy v tísní** - autonomní projekt o.s. Ekologický právní servis, **Brno**, poskytuje komplexní přímou pomoc obětem domácího násilí (právní poradenství, sociální poradenství apod.). Prvotní kontakt pouze telefonicky na mobilní lince: 737 834 345, denně od 7.00 h. do 22.00 h. <http://zenavtisni.cz>, e-mail: zenavtisni@hotmail.cz

* **Pansophia** - Sdružení pro výchovu v sociální oblasti, **České Budějovice** - adresu poskytuje pouze klientele na základě telefonického kontaktu - **tel.: 538 706 414, fax.: 538 706 445, <http://pansophia.hyperlink.cz>, e-mail: radka.majkova@cponline.cz**

* **Poradna pro ženy a dívky v nouzi EVA** - nabízí lékařské, právní, sociální, psychologické konzultace, doprovod na úřady. Provozní hodiny poradny jsou zatím každé úterý a čtvrtek od 12.00 do 16.00 h. Do poradny je vhodné se předem telefonicky objednat na telefonním čísle 386 353 120 **Adresa: Kanovnická 16, 370 01 České Budějovice <http://charitacbz.cz>, e-mail: info@charitacbz.cz**

Církevní organizace poskytující především azylovou pomoc - ubytování v krizi - hlavně matky s dětmi

* **Charita ČR (Česká katolická Charita, Vladislavova 12, 111 37 Praha 1, tel. 296 243 330), <http://www.charita.cz>,** provozuje větší počet azylových domů pro matky s dětmi v nouzi po celé ČR.

1. Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísní, Aš Klicperova 4, 352 01 Aš tel.: 354 528 800, fax/zázn.: 354 528 968

2. Centrum pro matku a dítě, Blansko Sladkovského 2b, 678 01 Blansko tel.: 516 411 400 fax: 516 417 351

3. Domov pro matky s dětmi v tísní, Boskovice Kpt. Jaroše 28, 680 01 Boskovice tel.: 516 452 943

4. Domov sv. Markéty pro matky s dětmi Staňkova 47, 612 00 Brno tel./zázn.: 541 240 087-8 fax: 541 240 089

5. Domov pro matku a dítě, Český Těšín Třanovského 6, 737 01 Český Těšín tel.: 558 711 704

6. Domov pro matku a dítě v nouzi s buňkou napůl cesty, Domažlice Havlovce 5, 344 00 Domažlice - Havlovce tel.: 379 776 388

7. Charitní domov pro matky s dětmi, Havlíčkův Brod Boženy Němcové 188, 580 01 Havlíčkův Brod tel./zázn./fax.: 569 426 070

8. Domov sv. Magdaleny, Jiřetín pod Jedlovou 407 56 Jiřetín pod Jedlovou tel.: 412 379 211

9. Domov pro matku a dítě, Karlovy Vary Svobodova 348/14, 360 17 Karlovy Vary

10. Charitní dům pro matky s dětmi, Kroměříž Havlíčkova 2995, 727 01 Kroměříž tel.: 573 335 528

11. Charitní domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi, Ostrava-Zábřeh Kapitolní 14, 704 00 Ostrava-Zábřeh tel.: 596 787 411, fax: 596 621 094

12. Domov pro matku v tísní, Otrokovice Hlavní 1229, 765 02 Otrokovice tel.: 577 932 388

13. Domov sv. Zdislavy pro matky s dětmi v tísní, Plzeň Čermákova 29, 320 14 Plzeň tel.: 377 420 459, 377 423 159

14. Domov pro matku a dítě, Prachatice Sokolovská 408, 224 27 Prachatice tel.: 388 310 274

15. Charitní domov pro matky s dětmi v tísní, Třebíč Manž. Curieových 604, 674 01 Třebíč

16. Charitní domov sv. Alžběty pro matky s dětmi, Veselíčko Veselíčko 22, 398 42 Veselíčko u Milevska tel.: 382 589 108

17. Charitní domov pro matky s dětmi, Zlín Česká 4789, 760 05 Zlín tel.: 577 241 352

18. Domov pro matky v tísní, Znojmo Mašovická 10, 669 02 Znojmo tel.: 515 220 755, fax: 515 220 768

19. Dům pro matky s dětmi (pouze matky s dětmi)
Dvořákova 21, 736 01 Havířov
tel.: 596 813 342

20. Azylový dům (ženy a matky s dětmi)
Čs. armády 837 bcd,
794 01 Krnov
tel.: 554 612 296

21. Azylový dům (ženy a matky s dětmi)
U nových válcoven 9,
709 00 Ostrava-Mar.Hory
tel.: 554 612 296

22. Azylový dům (ženy)
Mlýnská 25, Brno
tel.: 543 212 530

23. Azylový dům (ženy)
Nákladní 7, 360 05 Karlovy Vary
tel.: 353 569 179

24. Azylový dům (ženy)
Tusarova 60, 170 00 Praha 7
tel.: 266 710 477

25. Armáda spásy (ústředí)
Petržilkova 2565/23,
158 00 Praha 5
tel./fax: 251 611 229
<http://www.armadaspasy.cz>

Kongregace sester dobrého pastýře - Dům sv. Eufrasie, Ostrava-Ludčovice
Markvartovická 22,
747 14 Ostrava-Ludčovice
tel./fax: 595 052 885

*** Diakonie České církve evangelické - provozuje linku důvěry ve všech krizových situacích včetně domácího násilí a azylový dům pro ženy s dětmi v krizové situaci.**

Adresa pro styk:
Belgická 22, 120 00 Praha 2,
tel.: 222 521 912,
<http://sos.diakoniecce.cz>

Slezská diakonie - poradna ELPIs - provozuje pobočky ve dvou severomoravských městech v Karviné a v Havířově.

V Havířově se klientky mohou obracet na: tel./fax 596 812 764, e-mail: elpis_ha@quick.cz, adresa: Opletalova 4, PSČ 736 01, poradna má otevřeno v pondělí a ve středu: 8.00 - 16.00 hod., v pátek 8.00 - 12.00 hod., v úterý a ve čtvrtek od 8.00 do 15.00 hod. - pouze pro předem objednané
Karviná - adresa: Fryštátská 168, PSČ 733 01, tel.: 596 323 032, fax: 596 323 031 - provoz poradny je stejný jako v Havířově.

Násilí na dětech

*** Linka bezpečí, Nadace Naše dítě** - anonymní poradenství 24 hodin, odborné poradenství a terapie v Krizovém centru po předchozí dohodě, krátkodobá krizová lůžka - Adresa:

Ústavní 91/95, 181 00 Praha 8,
tel.: 800 155 555,
<http://www.nasedite.cz>, rodičovská linka: 283 852 222, krizové centrum pro děti a mládež: 233 544 117
e-mail: lb@linkabezpeci.cz

*** Linka důvěry Dětského krizového centra - V Zápolí 1250/21, 140 00 Praha 4,**
tel./fax: 241 480 511, **NON-STOP telefon Linky důvěry: 241 484 149** provozuje i internetovou linku důvěry na e-mail adrese: dkc@ditelkrize.cz, další informace o nabídce pomoci pro klienty lze získat na: <http://www.ditelkrize.cz>

*** Růžová linka - poradenství pro děti v krizi - provozuje Čs. společnost na ochranu dětí při 3. lékařské fakultě UK - tel. 272 736 263, Adresa: Ruská 87, 100 00 Praha 10**

Uvedená pracoviště jsou schopna zajistit kontakty na místní odborníky na území Čech.

*** Centrum rodinné terapie, Dětská psychiatrická klinika FN Motol, V úvalu 84, 150 06 Praha 5, tel. 224 433 478**

Vybraná mimopražská krizová centra

*** Krizové centrum pro děti a rodinu - Veleslavínova 17, Ostrava, tel.: 596 123 555, fax: 596 111 133**

*** Krizové centrum pro děti a mládež Spondea - Štefánikova 1, Brno - střed, tel: 541 213 732**

Násilí na seniorech

*** viz. Bílý kruh bezpečí**

*** RIAPS - Chelčického 39, 130 00 Praha 3, tel. 222 586 768**

*** Ambulance poruch paměti, Fakultní nemocnice Královské Vinohrady, Šrobárova 50, 100 00 Praha 10, tel. 267 163 154**

*** viz. násilí na dětech Centrum rodinné terapie FN Motol**

*** Občanské informační centrum funguje v Domově Sub Ryder, Michelská 1/7, 140 00 Praha 4, tel.: 244 029 111, poskytuje poradenství pro seniory v obtížných sociálních situacích obecně v průběhu školního roku každé úterý a středu od 14.00 - 18.00 hod.**

Adresář organizací podílejících se na kampani proti domácímu násilí v roce 2003

Kontaktní adresy:

V případě zájmu o další informace o kampani, kontaktujte, prosím:

ROSA

Podolská 25, 147 00 Praha 4
Tel./fax: +420 241 432 466
E-mail: rosa@telecom.cz
<http://www.rosa-os.cz>

PhDr. Petra Švecová, Zdena Prokopová
(informace o kampani) (informace o domácím násilí, krizová linka)
Tel.: +420-603 148 723,
+420-602 246 102

Kontakty na jednotlivé organizace:

Psychosociální centrum Acorus
Legerova 20, 120 00 Praha 2
Tel.: 283 892 772
(pouze kontaktní adresa, adresa zařízení je utajená)

Český svaz žen
Panská 7, 111 53 Praha 1
Tel.: 224 211 017
E-mail: csz1@sendme.cz

Most k životu
Tel./fax: 499 841 998
E-mail: most.k.zivotu@volny.cz
<http://www.mostkzivotu.cz>

Nesehnutí Brno
Údolní 44, 602 00 Brno
Tel./fax: 543 245 342
<http://zenskaprava.ecn.cz>

Pansophie
Tel.: 538 706 414
Fax: 538 706 445

Poradna pro ženy v tísní - program Ligy lidských práv
E-mail: zenavtisni@llp.cz
<http://www.llp.cz/zenavtisni/index.html>

profem o.p.s. - Konzultační středisko pro ženské projekty
Gorazdova 20, 120 00 Praha 2
Tel./fax: 00420-224 917 224
E-mail: profem@ecn.cz
<http://www.profem.cz>

Linka právní pomoci pro ženy - oběti násilí
Tel.: 224 910 744, každou středu od 18.30 - 20.30 hod.

Slezská diakonie - poradna Elpis
Opletalova 4,
736 01 Havířov-Šumbark
Tel.: +420 596 812 764
Fax: +420 596 888 171
E-mail: elpis.ha@slezskadiakonie.cz
<http://www.slezskadiakonie.cz>

Ženy bez násilí

Kontaktní osoby: Markéta Huňková a Andrea Rezková, Brno
E-mail: zbn02@hotmail.com

Adresář nevládních organizací - problematika rovných příležitostí žen a mužů a domácí násilí - zdroj MPSV

Acorus - psychosociální centrum
Bednářová Zdenka
tel.: 283 892 772, 283 893 713
noční krizová
tel.: 283 890 672, 283 890 671
acorus@atlas.cz

Agentura Gaia
Haisová Marie
Lublaňská 18, 120 00 Praha 2
tel.: 222 519 734, 222 518 319
gaia@ecn.cz www.ecn.cz/gaia

Altisa International Network
Outratová Jana
U Písecké brány 18, 160 00 Praha 6
tel.: 224 322 240, 224 322 240
altisa@vol.cz, altisa@altisa.cz,
www.altisa.cz

ANIMA - dokumentační centrum na podporu kojení
Schneiderová Dagmar
Ruská 87, 100 00 Praha 10
tel.: 267 102 340, 267 102 339
dagmar.schneiderova@lf3.cuni.cz

Aperio - společnost pro zdravé rodičovství
Frydrychová Alena Marie
Na Poříčí 12 (Palác YMCA)
115 30 Praha 1
tel.: 224 872 095, 607 542 969
aperio@aperio.cz,
www.aperio.cz

Asociace podnikatelek a manažerek
Šálanská Olga
Plzeňská 221/13, 150 00 Praha 5
tel.: 257 218 416, 257 218 416
apmcr@bohem-net.cz,
www.apmcr.cz/hlavni.html

Asociace pro rovné příležitosti mužů a žen
Janšová Eliška
Gorazdova 20,
120 00 Praha 2
tel.: 224 915 666, 224 915 666
gender.office@ecn.cz

BAABA
Vichrová Marcela
K Roklím 501,
252 62 Horoměřice
tel.: 220 971 804
vichrovam@volny.cz

Bílý kruh bezpečí
Vitoušová Petra
Duškova 20,
150 00 Praha 5
tel.: 257 317 110 - nepřetržitý provoz
tel.: 257 317 100 - poradna
tel.: 251 511 313 - DONA non-stop linka
bkb@volny.cz,
www.donalinka.cz

CAP, o.s. - Centrum aktivního porodu

Štormerová Zuzana
Augustinova 2, 148 00 Praha 4
tel.: 602 958 396, 272 932 472
stromer@dkm.cz,
www.rodina.cz/cap

Česká asociace dully

Kramná Líla
U Staré Lípy 14,
466 02 Jablonec nad Nisou
tel.: 483 317 993
dully@volny.cz,
www.rodina.cz/duly

Česká asociace porodních asistentek

Konigsmarková Ivana
Gorazdova 20, 120 00 Praha 2
tel.: 271 055 633, 602 816 081
dorazilovi@cbox.cz,
i.konig@volny.cz

Český svaz žen

Hajná Zdeňka
Panská 7, P.O.Box 457
111 53 Praha 1
tel.: 224 211 017, 224 233 708
csz@volny.cz, www.csz.cz

Český výbor ceny Žena Evropy

Doležalová Ivana
tel.: 224 234 906
zena_evropy@hotmail.com,
zena-evropy.webz.cz

Demokratická alternativa

Vosečková Hana
Kukelská 1, 198 00 Praha 9

Elektra

centrum pomoci ženám zneuží-
tým v dětství
Dolanská Jiřina
Michnova 1622, 149 00 Praha 4
tel.: 272 911 110, 283 872 410 -
krizová telefonní
linka 272 911 110
elektra@braillnet.cz

EVA - poradna pro ženy a dívky v nouzi při diecézní charitě České Budějovice

Johnová Helena
Kánovnická 16,
370 01 České Budějovice
tel.: 386 353 120 - linka tísňové-
ho volání 386 357 376
evadchcb@volny.cz

Forum žen

Pilipová Lucie
Husova 9, 110 00 Praha 1
tel.: 224 248 804, 222 221 715
forumzen@volny.cz,
www.forumzen.cz/index.html

Gender Studies, o.p.s.

Marksová-Tominová Miša
Gorazdova 20, 120 00 Praha 2
tel.: 224 915 666, 224 913 350,
224 915 666
gender.office@ecn.cz,
www.feminismus.cz

Hnutí za aktivní mateřství (HAM)

Novotná Jana
Nová 152, 252 25 Zbuzany
tel.: 321 674 157, 257 960 362
ham@ocean.cz, ham.ocean.cz

Jantar - svépomocná skupina žen po ablaci prsu

Koudelková Marie
Na Balkáně 94,
130 00 Praha 3
tel.: 266 315 279
www.feminismus.cz/org/jantar

Jihočeské matky

Kuchtová Dana
Bedřicha Smetany 19, 370 01
České Budějovice
tel.: 387 427 091, 387 312 650,
387 312 650
jihoceske.matky@ecn.cz,
www.jihoceskematky.cz

Klub moderních maminek

Baronová Ivana
Vladislava Perutky 1275,
686 00 Mařatice - Uherské Hra-
diště tel.: 572 578 205
ivana.baronova@quick.cz

Klub ŽAP - pomoc ženám s rakovinou prsu

Hybšová Dana
Kládrubská 305, 199 00 Praha 9
tel.: 283 920 891

Kluby křesťanských žen

Janšová Eliška,
Řipská 15, 130 00 Praha 3

Komise žen při Ekumenické radě církví

Mandysová Nad.
Donská 5/370, 101 00 Praha 10
tel.: 271 742 326, 271 742 326
ekumrada@iol.cz

Koordinální kruh prevence násilí na ženách

Gorazdova 20, 120 00 Praha 2
tel.: 224 917 224, 224 917 224

LaStrada - prevence obchodu se ženami

Burčíková Petra
P.O.Box 305, 110 21 Praha 1
tel.: 222 721 810, 222 711 771 -
SOS Linka (Út + Čt 10.00 -
16.00 h., st 12.00 - 20.00 h.)
222 721 810
lastrada@ecn.cz,
www.ecn.cz/lastrada/

Levicové kluby žen

Stuchlíková Vědunka
Šefíková 1535,
252 23 Černošice

Manushe

Hudečková Martina
manushe@centrum.cz

Medúza Brno - knihovna

Gender Studies
Buchtová Pavla
Ženský spolek Vesna
Údolní 10, 602 00 Brno
meduza_brno@yahoo.com

Moravská asociace podnikatelek a manažerek

Staňková Věra
Mariánské nám. 1,
617 00 Brno - Komárov
tel.: 545 129 260, 545 129 393,
545 129 260, 545 129 393
centrala_mapm@hotmail.com,
www.podnikatelky.cz

Most k životu

Foffová Stanislava
Šikmá 300, 541 03 Trutnov 3
tel.: 499 841 998, 604 433 627,
499 841 998
most.k.zivotu@volny.cz

Nadace růže

U průhonu 23, 170 00 Praha 7
tel.: 266 711 266, 266 711 267

Nadace žena - zřizovatel Český svaz žen

V Závěti 4, 170 00 Praha 7
www.csz.cz/texty_zdroj/nadace/n
adace.htm

Národní kontaktní centrum - Ženy a věda

Linková Marcela
Karolíny Světlé 10,
110 00 Praha 1
tel.: 224 219 620
info@zenyaveda.cz,
www.zenyaveda.cz

Občanská inspirace

Oujezdská Dana
Kučerova 768,
198 00 Praha 9
tel.: 281 918 473
inspirace@ecn.cz

One Woman Press

Chřibková Marie
P.O. Box 11, Rybná,
110 05 Praha 1
tel.: 222 510 749,
774 944 790, 222 510 749
owp@volny.cz, www.owp.cz

Pansophia - sdružení pro výchovu v sociální oblasti

Hrušková Martina
Jar. Haška 13,
370 04 České Budějovice
tel.: 607 185 069, 387 310 376,
602 409 030
pansophia@seznam.cz,
www.pansophia.hyperlink.cz

Poradna pro ženy v tísni

Rezková Andrea
tel.: 737 834 345
(každý den od 8.00 - 21.00 h.)
zenavtisni@hotmail.com,
www.zenavtisni.cz

Profem, o.p.s.

Pěchotová Bára
Gorazdova 20, 120 00 Praha 2
tel.: 224 917 224, 224 910 744 -
krizová linka právní pomoci pro
ženy 224 917 224
profem@ecn.cz,
www.profem.cz

Projekt Ženská práva jsou lidská práva - NESEHNUTÍ

Nováková Dana
Údolní 44, 602 00 Brno
tel.: 543 245 342
nesehnuti.brno@email.cz,
zenskaprava.ecn.cz

Regionální klub MAPM

Ostrava Appelová Eva
S. K. Neumanna 609/8 (Sanox
CZ, s.r.o.), 702 00 Ostrava
tel.: 596 116 722
appeltovi@iol.cz

Rodina a dítě

Slouková Lucie
Jižní 1339, 290 01 Poděbrady

ROSA - občanské sdružení,

centrum pro ženy - oběti domácí-
ho násilí
Vavroňová Marie
Podolská 25, 147 00 Praha 4
tel.: 241 432 466 (pondělí/úterý
15.00 - 18.00 h.)
tel.: 602 246 102, 241 432 466
rosa@telecom.cz

Rozkoš bez rizika

Malinová Hana
Bolzanova 1, 110 00 Praha 1
tel.: 224 234 453, 224 234 453
rozkos@volny.cz

Sdružení matek samoživitelek,

jejich dětí a mládeže
Marinová Silvie
Alšova 1142, 742 21 Kopřivnice
tel.: 556 821 540
marinova@gmail.cz

Slovo 21 o. s.

Hudečková Martina
Blanická 4, 120 00 Praha 2
tel.: 222 520 037, 222 520 337,
slovo21@centrum.cz

Sociálně demokratické ženy

Volfová Jana DOS,
Nám. Winstona Churchilla 2,
130 00 Praha 3
tel.: 224 462 180, 224 462 182
curdova@sdz.cz, www.sdz.cz

Středočeská asociace podnikatelek a manažerek - STAMP

Červená Andrea
stamp@stredoceske-podnikatel-
ky.cz

Studio pro život

Marková Tamara
tel.: 604 835 943
manazin@mbox.vol.cz,
www.materstvi.cz

Unie katolických žen

JUDr. Marie Boháčová
Tháškova 3, 160 00 Praha 6
tel.: 220 181 329, 220 181 329,
ukz@volny.cz

YWCA v ČR - Křesťanské

sdružení mladých žen
Kozderová Jiřina
Moskevská 120/21,
101 00 Praha 10
ywca@ecn.cz

Ženský vzdělávací spolek

Samková Eva
Údolní 10, 602 00 Brno
tel.: 541 321 296, 541 321 296
ssvesna@volny.cz

Zdroj: Gender Studies, o.p.s.,
Gorazdova 20, 120 00 Praha 2

Ministerstvo práce
a sociálních věcí ČR
Na Poříčním právu 1,
128 01 Praha 2 tel.: +420-221 921
111, fax: +420-224 918 391,
+420-221 922 664
E-mail: viz elektronická
podatelna